БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 150 (4866).

1 АВГУСТ ЧОРШАНБА 1973 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

РЕСПУБЛИКА ҒАЛЛАКОРЛАРИНИНГ КАТТА ҒАЛАБАСИ

Республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари партия XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг тарихий қарорларини бажара бориб, бу йил бошоқли-дон экинлардан яхши ҳосил етиштирдилар.

Ғаллакорлар Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, бу йил қисқа муддатда — ўтган йилдагидан 30 кун илгари етиштирилган бутун ҳосилнинг ўрим-йиғимини тугалладилар.

Самарқанд, Қашқадарё, Сирдарё, Тошкент ва Сурхондарё областларининг хўжаликлари катта майдонларда арпа ва буғдой ўрим-йиғимини юксак суръатлар билан ўтказдилар.

Бу йил Сурхондарё ва Тошкент областларининг колхозлари ва совхозлари лалмикор ерларда мўл ҳосил етиштирдилар. Суғориладиган ерларда мўл ғалла ҳосили етиштирилди. Андижон области хўжаликлари ҳар гектар ердан 46 центнердан, Сурхондарё ва Наманган областлари хўжаликлари — 36 центнердан, Қашқадарё области хўжаликлари 32 центнердан ғалла ўриб-йиғиб олдилар.

Ғалла ўрим-йиғимида комбайнчилар: Булунғур район «Победа» колхозидан Б. Турсунов, «Правда Востока» колхозидан Ғ. Шодиёров, Самарқанд областидаги 1-«Ғаллаорол» совхозидан А. Бойжонов, Х. Мирсаидов, Қашқадарё областидаги «Китоб» совхозидан М. Бобоқулов, Охунбобоев номли совхоздан Э. Жонузоқов, «Авангард» совхозидан Н. Нормуродов, Сурхондарё область «Бойсун» совхозидан Б. Қорабоев, «Сайроб» совхозидан М. Алихонов, Сирдарё область «Ударник» совхозидан А. Қиличев, 2-«Зомин» совхозидан Э. Олмонов, Тошкент область, 1-«Пискент» совхозидан М. Мустақимов, Ю. Бильцов, «Ғаллақудуқ» совхозидан М. Луапаровлар ажойиб меҳнат қилдилар. Улар мавсумда 450-700 гектар майдонда бошоқли дон экинларини ўриб-йиғиб олдилар ва 350-600 тоннадан дон янчдилар.

Республиканинг кўпгина комбайнчилари ўз хўжаликларида ўрим-йиғимни тугаллаб, ўтган йилларда бўлганидек, ғалла ҳосилини ўриб-йиғиб олишда ёрдам кўрсатиш учун ўз комбайнлари билан қардош Қозоғистонга жўнаб кетдилар.

Етиштирилган ҳосил давлатга дон сотишни юксак суръатлар билан олиб бориш имконини берди. Андижон, Сурхондарё, Тошкент ва Фарғона областлари ғалла тайёрлаш бўйича топшириқларни ҳозирнинг ўзидаёқ ошириб бажардилар.

Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти министрлиги, «Узсельхозтехника» бирлашмаси автомобилчилари ва республика Тайёрлов министрлигининг ғалла қабул қилувчи базалари ўрим-йиғимда, ғаллани ташиш ва тайёрлашда яхши меҳнат қилдилар.

Ўзбекистон колхозлари ва совхозлари давлатга ғалла топширишни, уруғлик ва ем жамғаришни давом эттирмоқдалар, далаларни келгуси йил ҳосилига тайёрламоқдалар.

Ғаллакорлар ғалабасига Бекобод районидаги Ойбек номли совхоз ғаллакорлари ҳам муносиб ҳисса қўшдилар. Суратда: хўжаликнинг илғор комбайнчиси Қ. Мамаюсупов.

* * *

Янгийўл районидаги Фрунзе номли колхоз механизатори Х. Олимбекова ғўза парваришида фидокорона меҳнат қилмоқда. Суратда: Х. Олимбекова.

ЎзТАГ фотохроникаси.

РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Саккизинчи чақириқ РСФСР Олий Советининг бешинчи сессияси 31 июлда Катта Кремль саройида ўз ишини давом эттирди.

Ю. В. Андропов, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих ўртоқларни мажлис аҳли самимий кутиб олди.

РСФСР аҳолисига маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги масалани муҳокама қилишда кўпгина депутатлар иштирок этишди. Улар аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳаси меҳнаткашларининг баракали меҳнат қилиши, маънавий ўсиши ва маданий дам олиши учун шарт-шароит яратиб беришга маълум даражада даъват этилганлигини таъкидлаб ўтдилар. Шу билан бирга аҳолига маиший хизмат кўрсатишнинг эришилган даражаси совет кишиларининг ўсган талабларига ҳамиша ҳам жавоб бермаётир.

Нотиқлар илғор тажриба тўғрисида гапириб бердилар, таклифлар киритдилар. Бу таклифлар аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги мавжуд камчиликларни тугатишга кўмаклашади, яхши кайфият хизмати олдида турган вазифаларни муваффақиятли бажариш имконини беради.

Россия Федерацияси Олий Советининг «РСФСР аҳолисига маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори бир овоздан қабул қилинди.

Сўнгра РСФСР Олий Совети Президиумининг тўртинчи ва бешинчи сессиялари ўртасида қабул қилинган Фармонлар тўғрисида РСФСР Олий Совети Президиумининг Секретари, депутат Х. П. Нешков доклад қилди. Россия Федерациясининг Олий Совети РСФСР Олий Совети Президиуми Фармонларини тасдиқлади ҳамда тегишли қонун ва қарорлар кабул қилди.

Депутат Н. В. Босенко РСФСР Министрлар Совети бутун Россия «Россельхозтехника» бирлашмасининг раиси қилиб тайинланганлиги муносабати билан РСФСР Олий Совети уни республика Олий Совети Президиумининг аъзоси вазифасидан озод қилди. Ставрополь ўлкасидаги «Большевик» давлат қўйчилик наслчилик заводининг директори депутат Д. Ф. Пушкарний РСФСР Олий Совети Президиумининг аъзоси қилиб сайланди.

Шу билан саккизинчи чақириқ РСФСР Олий Советининг бешинчи сессияси ўз ишини тамомлади. (ТАСС).

КОММУНИЗМ ЙЎЛИДАН ЯНГИ ЗАФАРЛАР САРИ

РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИГА ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси Советлар мамлакати қардош республикаларининг ягона ва бузилмас иттифоқида шонли революцион, жанговар ва меҳнат йўлини босиб ўтди. Коммунистик партия ва Совет давлати Совет Россиясининг мамлакатимизда коммунистик жамият қурилишига қўшган ҳиссасига юксак баҳо берди: Россия Федерацияси икки Ленин ордени ва Октябрь революцияси ордени билан мукофотланди. Иттифоқ социалистик кўп миллатли давлатимизнинг олтин юбилейи шарафига у барча иттифоқдош республикалар қатори Халқлар дўстлиги орденига сазовор бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Л. И. Брежнев «Совет Социалистик Республикалари Иттифокининг эллик йиллиги тўғрисида»ги докладида таъкидлаб ўтганидек, «...Тенг ҳуқуқли республикалар орасида биринчи бўлган энг катта республикамиз — Россия Федерацияси алоҳида тарихий ролни бажариш шарафига муяссар бўлди».

31 июль куни Москвада, Катта Кремль саройида РСФСР Олий Советининг республика меҳнаткашлари вакиллари билан биргаликда Россия Федерациясига Халқлар дўстлиги ордени топширилишига бағишланган тантанали мажлиси бўлиб ўтди.

Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих ўртоқларни мажлис аҳли самимий кутиб олди.

Улар билан бирга президиумда СССР ва РСФСР Олий Советлари Президиумлари Раисларининг ўринбосарлари, СССР ва РСФСР Министрлар Советлари Раисларининг ўринбосарлари, СССР ва РСФСР Олий Советлари Президиумларининг аъзолари, СССР ва РСФСР министрлари, партия ва совет ташкилотларининг раҳбар ходимлари, таниқли ҳарбий бошлиқлар, фан ва маданият арбоблари, ишлаб чиқариш илғорлари бор эди.

РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. А. Яснов Россия Федерацияси СССР Олий Совети Президиумининг 1972 йил 29 декабрдаги фармонига мувофиқ Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланганлигини айтди. Россия Федерациясининг меҳнаткашлари бу юксак мукофотни жонажон Коммунистик партиямизга ва унинг ленинчи Марказий Комитетига ғоят зўр миннатдорчилик ва чексиз садоқат ҳисларига тўлган ҳолда, зўр хурсандчилик, фахрланиш ва масъулият ҳисларига тўлган ҳолда қабул қилиб олмоқдалар.

Тантанали мажлис очиқ деб эълон қилинади. Совет Иттифоқининг давлат гимни янграйди.

Россия Федерациясининг байроғи ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг эсдалик байроғи залга олиб кирилади. РСФСРнинг ўн олти автоном республикаси, беш автоном области. Москва ва Ленинград вакилларининг делегацияси ҳам кириб келади. Делегация составида ишчилар, колхозчилар, фан ва маданият арбоблари, Совет Армиясининг жангчилари бор.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорнийга сўз берилади.

Ўртоқ Н. В. ПОДГОРНИЙ нутқи

Депутат ўртоқлар!

Азиз ўртоқлар, дўстлар!

Мен юксак ва фахрий вазифани — Россия Совет Федератив Социалистик Республикасига Халқлар дўстлиги орденини топшириш вазифасини бажаришга муяссар бўлганлигимдан ғоят мамнунман. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва ҳукумати номидан сизларни ва сизлар орқали Совет Россиясининг барча меҳнаткашларини Ватаннинг муносиб мукофоти билан самимий табриклашга ижозат бергайсиз. Азиз ўртоқлар. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг илтимосини бажариб, ана шу шонли воқеа муносабати билан унинг қизғин қутловларини республика меҳнаткашларига етказаётганлигим мен учун жуда ёқимлидир! **(Давомли қарсаклар).**

Шонли юбилей — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил топган куннинг 50 йиллиги муносабати билан вужудга келган Халқлар дўстлиги ордени Россия Федерациясининг байроқларини безатиб турган юксак давлат мукофотлари орасида ҳаққли суратда муҳим ўрин олади. Бу орденларнинг жилосида ер куррасида вужудга келган янги ҳаёт манзарасини, партия ва халқ идеаллари тантанасини, Россия Совет Федератив Социалистик Республикасининг ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари, зиёлилари босиб ўтган улкан йўлнинг босқичларини кўрамиз. Булар кўп миллатли Ватанимизнинг улуғ рус халқига унинг тарихий жасорати учун, улуғ мақсадимиз йўлида ўз зиммасига олган катта меҳнати ва ғамхўрлиги учун, совет Ватанини ривожлантиришга қўшган ҳақиқатан бебаҳо ҳиссаси учун чексиз миннатдорчилиги ўз ифодасини топди. **(Давомли қарсаклар).**

Россиянинг олган орденлари қаторида иккита Ленин ордени биринчи ўринда турибди. Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси ва йўлбошчиси, жаҳон тарихида янги даврнинг, инсониятни социал янгилаш даврининг бошланиши номи билан чамбарчас боғланган кишининг порлоқ образи мамлакатнинг олий мукофотида мангу тасвирланган.

РСФСР байроғидаги Октябрь революцияси ордени марксизм-ленинизм ғояларининг зафарли кучи, эксплуататорларнинг кўп аср давом этган ҳукмронлиги емирилганлиги, меҳнат аҳли озод бўлиб, ўз тақдирининг тўла ҳуқуқли эгаси бўлиб қолганлиги, социализм ғалабаларини ҳимоя қилишдаги мардлик ва қаҳрамонлик рамзидир.

Россия Федерацияси мукофотлари хазинасига узвий равишда қўшилган Халқлар дўстлиги ордени янги коммунистик маданиятни вужудга келтириш йўлида мақсад ва манфаатларнинг бирлиги билан жипслашган турли миллатлар меҳнаткашларининг улуғ қардошлигини мужассамлаштиради.

Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги меҳнат ва жанг майдонларида чиниқди, унинг мустаҳкамлиги кўп марта синовдан ўтди, бу дўстлик синовларга кетма-кет бардош бериб, мустаҳкамланди ва эндиликда бутун жаҳонга барча миллат ва барча ирқларга мансуб меҳнаткашларнинг келажакдаги муносабатлари намунаси бўлиб қолди. «Бу дўстлик, — деган эди Л. И. Брежнев, — бизнинг бебаҳо бойлигимиз, социализмнинг ҳар бир совет кишиси қалбидан жой олган энг азиз ва энг катта ғалабаларидан биридир. Биз, совет кишилари бу дўстликни ҳамиша кўз қорачиғидек асраймиз». **(Қарсаклар).**

Кўп миллатли Совет давлатининг ярим асрлик юбилейи СССР ташкил топишининг жаҳоншумул тарихий аҳамиятини яна бир марта тасдиқлади. Бу юбилей байрами ленинча миллий сиёсат тантанасининг, ҳар бир республика ва бутун совет халқи эришган буюк муваффақиятларнинг ёрқин намойишига айланди. Хуллас, қардош халқларимизнинг ҳаммаси ўша кунларда бамисоли катта оилавий кенгашга тўпланиб, ўз она Ватани олдида, партия олдида, республикаларнинг улуғ иттифоқи олдида сўз беришган эди.

Шу нарса диққатга сазоворки, Россия Федерацияси билан бир вақтда барча иттифоқдош республикалар, шунингдек, автоном республикалар, автоном областлар ва миллий округлар Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланди. Бу —уларнинг Совет Социалистик давлатини мустаҳкамлаш ҳамда ривожлантириш, халқлар ўртасидаги қардошларча ҳамкорликни мустаҳкамлашга қўшган ҳиссаларига берилган юксак баҳо, уларнинг экономика, фан ва маданиятни ривожлантириш соҳасидаги хизматларини тақдирлашдир. Ўртоқлар, ҳозирги тантанали кунда мўътабар йиғилишимиз номидан Россия Федерациясидаги барча халқларнинг дўст оиласини, иттифоқдош республикаларнинг меҳнаткашларини ана шу мукофотлар билан қардошларча муборакбод қилишга ва уларнинг коммунистик қурилиш умумий иши учун курашда янгидан-янги муваффақиятларга эришувларини тилашга ижозат бергайсиз! **(Қарсаклар).**

Ўтмиш бўлиб қолган нарсаларнинг кўпи йиллар ўтган сари ўз таъсирини йўқотиб, сўна бошлайди, фақат тарихнингтина мулки бўлиб қолади. Аммо замонга бўйсунмаган воқеалар ҳам бор. Бу воқеалар неча ўн йиллар ўтиши билан яна гавдаланиб, инсоният олдида ўзининг бутун улуғвор кўламлари билан намоён бўлади. СССРнинг — Совет республикалари давлат иттифоқининг ташкил топиши худди шундай воқеа бўлди. СССР мамлакатимиздаги барча халқларнинг Россия ишчилар синфи бошчилигида Коммунистик партия раҳбарлигида революцион ижодкорлиги натижасида вужудга кела олди. **(Қарсаклар).**

Россия Федерацияси бу иттифоқнинг негизи бўлди. Россия Федерациясида кўп миллатли давлат доирасида миллий масалани адолатли ҳал этиш соҳасида ғоят қимматли тажриба биринчи марта амалда қўлга киритилди. Бунинг ўз қонунияти, чуқур тарихий мантиқи бор. Халқларни бирлаштириш йўлидаги ҳаракат ришталари Россияда азалданоқ бир-бирига уланиб кетар эди. Бу ерда экономика, фан ва маданиятнинг жуда йирик ўчоқлари бор эди. Самодержавие истибдодининг бениҳоя оғир шароитларига карамай, Россиядаги прогрессив фикр яхши қисмат учун, социал ва миллий озодлик учун курашнинг жуда бой тажрибасини ўзида мужассамлаштирди.

Мамлакатнинг миллий чекка ўлкаларида вужудга келган жамики илғор, чинакам халқ кучлари ҳамиша Россияга, рус халқига интилди.

Рус халқининг энг яхши фарзандлари кўпгина миллий хусусиятларни революцион ҳаракат билан чамбарчас боғлаб, ўз ақли, иродаси ва ғайратини мамлакатимизни социал жиҳатдан ўзгартириш ишига, бутун инсониятнинг тараққиёти ишига тамомила бўйсундирдилар. Шу аср бошларида Россия ишчилар синфи эксплуататорлик жамиятининг зулмига ва ҳуқуқсизлигига қарши курашда ташаббускор ва ҳаракатга келтирувчи асосий куч бўлиб қолди. В. И. Ленин Россия революцион курашининг боришини таҳлил этиб, башорат билан шу гапларни айтган эди: «Коммунистик революциянинг асосий ҳаракатга келтирувчи кучи жиҳатидан улуғ рус пролетариати ғоят буюк социалистик роль ўйнайди»... Россия Большевиклар партияси мамлакатимиз меҳнаткашларини пролетар революцияси ғалабасига олиб келди. Бошқа совет халқлари ўз оғаси деб атаган рус халқи мамлакатимиздаги барча меҳнаткашларга беғараз ёрдам берди ва айни вақтда социалистик жамият қурилишида уларнинг ёрдами ва мададига таянди.

Совет Россияси мамлакатимиздаги барча республикалар билан қардошлик иттифоқида ривож топган социализмнинг баланд чўққиларига дадил кўтарилиб, тенг халқлар орасида биринчи бўлиб инсониятга коммунистик истиқбол сари бориш йўлини комил ишонч билан очиб бермоқда. **(Қарсаклар).**

Азиз ўртоқлар!

Янги жамият қуриш йўлида олға қараб қилаётган ҳаракатимиз беш йиллик босқичлари билан белгиланади. Бу босқичларнинг ҳар бирида муайян маррага эришилади ва айни вақтда бу марра янги мақсадлар учун курашда бошланғич нуқта бўлиб қолади. Тўққизинчи беш йилликнинг ярмидан ўтилди. Бу йилларнинг умумий якунлари, ютуқларимиз ва камчиликларимиз, беш йилликнинг иккинчи ярмида партия халқ хўжалиги олдига қўяётган конкрет вазифалар КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг яқинда қардош Украина ССРга Халқлар дўстлиги орденини топшириш вақтида ва Киевда партия-хўжалик активи йиғилишида сўзлаган нутқларида батафсил таҳлил этилди. Мамлакатнинг иқтисодий потенциали тўхтовсиз ошиб бормоқда, бутун хўжаликнинг сифат кўрсаткичлари яхшиланмоқда, фан ва техниканинг илғор ютуқлари ишлаб чиқаришга муваффақиятли суратда жорий қилинмоқда.

Советлар мамлакатининг экономикаси беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида шаҳдам қадамлар билан олға бормоқда. Партиянинг 1973 йилни зарбдор меҳнат йилига айлантирайлик деган даъватини бутун халқимиз астойдил қўллаб-қувватлади. Бу даъват ҳар бир совет меҳнатчисининг қалбига сингиб кетди. Қишлоқ ва шаҳарларда, айрим ишлаб чиқариш участкаларида ва бутун-бутун соҳаларда кенг авж олиб кетган социалистик мусобақа натижасида барча иттифоқдош республикалар йилнинг биринчи ярми планини ошириб бажардилар, мўл ҳосил етиштириш учун мустаҳкам асослар яратиб берилди.

(Давоми иккинчи бетда).

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!
ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МУТАХАССИСЛАРИ!
КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ!

● **РЕСПУБЛИКАМИЗГА МУСОБАҚАДОШ ТОЖИКИСТОН, ТУРКМАНИСТОН ВА ОЗАРБАЙЖОН ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ЎЗАРО ТЕКШИРИШ БРИГАДАЛАРИ ВАКИЛЛАРИ КЕЛИШМОҚДА. УЛАР РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ БИР ҚАТОР ХЎЖАЛИКЛАРИДА СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ШАРТЛАРИНИНГ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИНИ ТЕКШИРАДИЛАР. ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК АНЪАНАЛАРИГА АСОСЛАНГАН СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ШАРАФИГА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА ТУРИБ ҲОСИЛГА-ҲОСИЛ ҚЎШАЙЛИК!**

● АВГУСТ — ҲОСИЛ ТАҚДИРИНИ ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОЙ. ҲОСИЛНИНГ АСОСИЙ ҚИСМИ — 60-70 ПРОЦЕНТИ АВГУСТ ОЙИДА ТЎПЛАНАДИ. ҒЎЗАЛАРНИ АВГУСТ ОЙИДА ҚОНДИРИБ СУҒОРАЙЛИК. ЎСИШ ВА РИВОЖЛАНИШДАН ОРҚАДА ҚОЛГАН НИҲОЛЛАРНИ ТАБАҚАЛАБ ПАРВАРИШЛАЙЛИК!

● **ҒЎЗАЛАРНИ «ШАРБАТГА» ҚОНДИРИНГ. ЧЕКАНКАНИ ҲАММА ЖОЙДА СИФАТЛИ ЯКУНЛАШ ЧОРАЛАРИНИ КЎРИНГ. КЎСАК ҚУРТИ ВА БОШҚА ҒЎЗА ХАШАРОТЛАРИНИ ҚИРИБ ТАШЛАЙЛИК!**

● ҲАР БИР ХЎЖАЛИК ВА ҲАР БИР БРИГАДАДА ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ ЮКСАК АГРОТЕХНИКА ТАЛАБЛАРИ ВА МУСОБАҚАДОШ ДЎСТЛАР МАСЛАҲАТИ АСОСИДА ТАШКИЛ ЭТАЙЛИК. МЕҲНАТДАГИ УЛКАН ЮТУҒИМИЗ БИЛАН МУСОБАҚАДОШ ДЎСТЛАРИМИЗНИ ҚУВОНТИРАЙЛИК!

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари

Л. И. БРЕЖНЕВГА

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси

Н. В. ПОДГОРНИЙГА

СССР Министрлар Советининг Раиси

А. Н. КОСИГИНГА

Мен Афғонистон Республикасининг давлат бошлиғи ва бош министри қилиб сайланишим муносабати билан Сиз жаноб олийлари йўллаган дўстона мактубингиз учун ўз номимдан ва ўз хизматдошларим номидан чуқур ташаккур изҳор қиламан. Ярим асрдан кўпроқ вақтдан буён Афғонистон билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасида саодатли давом этиб келаётган қадимий дўстона муносабатлар кун сайин тағин ҳам мустаҳкамланиб боради ва мамлакатларимиз ўртасида турли соҳалардаги самарали ҳамкорлик халқларимиз манфаатлари йўлида ва умумий тинчлик манфаатлари йўлида янада ривожланади, деб умид қиламан

Совет Иттифоқининг Афғонистон Республикасини биринчи бўлиб таниш ҳақидаги қарори менда, менинг шерикларимда ва Афғонистон Республикаси халқида миннатдорчилик ва ташаккур хис-туйғуларини вужудга келтиради

Шахсан ўзимнинг ва ўз хизматдошларимнинг дўст ва қўшни давлат—Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг янги муваффақиятларга эришувини, шунингдек Сизларга сиҳат-саломатлик истаб изҳор этган тилакларимизни қабул қилгайсиз.

Муҳаммад ДОВУД.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТА ОСИЁ ПАРОХОДЧИЛИГИНИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўрта Осиё республикалари учун халқ хўжалик юклари ташишни ривожлантиришда эришган муваффақиятларини тақдирлаб, Амударёда кемалар қатнови очилганлигининг 100 йиллиги муносабати билан СССР Денгиз флоти министрлигининг **Ўрта Осиё пароходчилиги Меҳнат Қизил Байроқ** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1973 йил 31 июль.

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

30 июль куни Қримда Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Монголия, Польша, Руминия, Совет Иттифоқи ва Чехословакия Коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарларининг дўстона учрашуви бошланди. Учрашувда қардош мамлакатлар ҳамкорлигини янада ривожлантириш масалалари, шунингдек актуал халқаро проблемалар муҳокама қилинмоқда.

Учрашув ўз ишини давом эттиради.

КОММУНИЗМ ЙЎЛИДАН ЯНГИ ЗАФАРЛАР САРИ

(Боши биринчи бетда).

Россия Федерацияси умумдавлат вазифаларини ҳал этишга, экономикани ривожлантиришга жуда катта ҳисса қўшмоқда. Россия Федерацияси шонли меҳнаткашларининг ишлари ва зафарлари статистика маълумотлари лўнда сатрларидан яққол кўриниб турибди. Буюмларнинг энг муҳим турларидан кўпчилигини ишлаб чиқариш юзасидан берилган ярим йиллик топшириқлар ва социалистик мажбуриятлар муваффақиятли бажарилди, транспортнинг ҳамма турларида юк ташиш анча ортди, чакана товар обороти ва аҳолига маиший хизмат ҳажми кўпайди.

Меҳнат унумдорлигини доим оширишни таъминлаш, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ҳозирги шароитда ошириш хўжалик қурилишининг ҳар қачонгидан кўра ғоят муҳим масаласидир. Binобарин, кейинги ярим йил ичида Россия Федерацияси саноатида меҳнат унумдорлиги планда мўлжалланган 5 процент ўрнига 5,5 процент ортганлиги каби факт бизни жуда мамнун қилади. Бу нарса амалда нимадан далолат беради? Шундан далолат берадики, РСФСРда маҳсулот ўсишининг 84 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди. Бундай кўрсаткичлар жиддий ташкилотчилик иши корхоналарни техника билан кўпроқ қуроллантириш, ишлаб чиқаришни бошқариш ва ташкил этишни тобора такомиллаштириш туфайли ва, албатта, ижодий, фидокорона меҳнат туфайли қўлга киритилди. Россия Федерациясининг меҳнаткашлари бундан буён ҳам фан-техникани тараққий эттириш учун, ишлаб чиқаришни янада интенсивлаштириш учун курашнинг олдинги сафларида боражакларига шак-шубҳа йўқ. (Қарсаклар).

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари мўл ҳосил етиштириш учун кўп меҳнат қилдилар. Ҳозирги вақтда мамлакатнинг ҳамма қисмида дон экинлари ўрим-йиғими қизиб кетди. Шимолий Кавказ ва Волга бўйи, Сибирь ва Урал, марказий қора тупроқ областларининг бепоён далаларида ва Россиянинг бошқа экинзорларида деҳқонларнинг қаҳрамонона ғайрати билан етиштирилган янги ғалла ҳосили учун, ҳар бир бошоқ учун, ҳар бир дон учун умумхалқ кураши давом этмоқда. Азиз ўртоқлар, бизнинг ажойиб механизаторларимиз, колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари, хуллас, ҳозирги кунда ҳосил учун курашаётган барча кишилар яна бир марта меҳнат ғалабасига эришадилар, деб ишонч билдиришни истайсан киши (Қарсаклар).

Биз беш йилликнинг ўтган ярмида ютуқ ва муваффақиятларга эришибгина қолмадик. Ҳаёт ҳал этилиши лозим бўлган бир қанча масалаларни ўртага қўйди, бир қатор камчиликларни очиб берди. Бу камчиликларни бартараф қилишимиз лозим. Ҳар бир ишлаб чиқариш коллективи, ҳар бир меҳнатчи зўр ғайрат-шижоат билан ишлагандагина умуман беш йиллик планни бажариш имкониятн туғилади.

Партия экономикани ривожлантириш, социалистик ишлаб чиқаришни такомиллаштириш вазифаларига катта эътибор бермоқда. Шу билан бирга меҳнаткашларнинг фаровонлигини юксалтириш, КПСС XXIV съезди белгилаб берган беш йилликнинг социал программасини бажариш масалалари ҳам доим партиянинг диққат марказида турибди. СССР Олий Советининг яқинда тамом бўлган олтинчи сессияси ишида ҳар бир оилага тааллуқли бўлган масала — мамлакатда халқ маорифини янада ривожлантириш йўллари тўғрисидаги масала асосий ўрин олди. Ҳокимият олий органи қабул қилган ва совет таълим системасининг асосий принципларини қонуний тартибда мустаҳкамлайдиган қарорлар ёшларни ўқитиш ва коммунистик руҳда тарбиялашни яхшилаш соҳасида қўйилган катта қадам бўлиб, Коммунистик партия ва Совет давлати совет кишиларининг манфаати тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлигини исбот этувчи янги далилдир.

РСФСР Олий Советининг шу сессиясида маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисидаги масала қараб чиқилди. Бу масала ҳам беш йилликнинг социал программасини бажариш вазифаларига тамомила боғлиқ қилиб қўйилди. Муҳим тадбирлар белгиланди ва эндиликда бу тадбирларни изчиллик билан амалга ошириш лозим. Бу соҳада янгидан сайланган маҳаллий советлар, уларнинг ижроия комитетлари, доимий комиссиялари ва албатта халқ сайлаган вакиллар — Советларнинг депутатлари ҳам кўп иш қилишлари керак. Ўртоқлар, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш проблемаси каби проблема умумдавлат проблемаси, умумхалқ вазифаси даражасига кўтарилаётганлиги қонуниятли бир ҳолдир. Бу проблема давлат ҳокимиятининг олий органида муҳокама қилинмоқда. Социалистик жамиятнинг моҳияти ҳам шундан иборатки, меҳнаткашларнинг манфаатларига тааллуқли бўлган ҳар қандай масала барча партия ва совет органларининг доим диққат марказида туради. Инсон тўғрисида, унинг турмуш шароитлари ва ишлари, жисмоний ва маънавий камолоти тўғрисида ғамхўрлик қилиш — Коммунистик партия ва Совет давлати фаолиятининг асосий йўналишларини доим белгилаб келди ва белгиламоқда! (Давомли қарсаклар).

СССР ва РСФСР Олий Советларининг сессиялари, Украина меҳнаткашлари вакилларининг яқинда бўлиб ўтган тантанали йиғилиши, партия-хўжалик активларининг йиғилишлари, меҳнаткашларнинг жуда кўп йиғилишлари партия ишлаб чиқаётган ва унинг раҳбарлигида амалга оширилаётган энг муҳим тадбирларни совет кишилари тўла-тўкис маъқуллаётганлигини янада зўр куч билан исбот қилди. Кўп киши қатнашган ана шу нуфузли анжуманлар бепоён Ватанимизнинг ҳамма қисмида ҳукм сураётган якдиллик муҳитини, меҳнаткашларнинг КПСС ва унинг ленинча Марказий Комитети теварагидаги монолит жипслиги муҳитини яққол акс эттирди. (Давомли қарсаклар).

Совет жамиятининг социал-сиёсий бирлиги «самовий эҳсон» эмас, албатта. Бу бирлик — янги формация кишисини тарбиялаш соҳасида КПСС олиб борган чинакам буюк, кўп қиррали фаолиятининг натижасидир, мамлакатимиздаги барча синфлар ва социал гуруҳлар, ҳамма миллатлар ва элатларнинг ягона давлат иттифоқидаги маҳкам ҳамкорлигининг қонуниятли якунидир. Маркснинг одамлар ўзлари барпо этаётган бадавлат дунёни янгилаб борганлари сари, ўзларини ҳам янгилай берадилар, деб башорат қилиб айтган сўзлари юзага чиқди. Жамиятимиз ривожлана борган сари совет кишиси ўзгариб, ўсиб борганлигини биз ўз кўзимиз билан кўриб турибмиз. Тарихдаги энг заршунос меъмор бўлган партиямиз совет кишисида қунт ва сабот билан вужудга келтирган ажойиб фазилатлар ва хислатларга ҳозир бутун дунё қойил бўлмоқда. Бутун бепоён мамлакатимиз ана шу буюк бунёдкорлик ишининг қурилиш майдони бўлса, қардош халқлар эркин республикаларнинг ягона иттифоқига келтирган нарсаларнинг ҳаммаси унинг асосий материали бўлди. Янги инсон вояга етиб, камол топди. Ўртоқлар, замондошимизнинг фазилатларига бир қаранг! У ўз руҳи ва фикри-зикри билан революционер, новатордир. У — асрлар бўйи меҳнат аҳлида тўпланган ва авлоддан-авлодга ўтиб келган энг яхши хислатларни ўзига сингдириб олган интернационалистдир. У — илҳом-бахш меҳнатни ҳаётий эҳтиёжга айлантирган бунёдкордир. У — ўз социалистик Ватанининг оташин ватанпарвари, коммунизм учун матонатли курашчидир! (Қарсаклар).

Ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, унинг Марказий Комитети ўз фаолиятини батамом совет кишилари манфаатларига бўйсундирган бўлиб, буни ўзининг олий бурчи ва вазифаси деб билади. Партия ўзи белгилаб олган йўлга мувофиқ равишда амалга ошираётган тадбирларни бутун халқ қўллаб-қувватлаётганлиги ва маъқуллаётганлиги унга янги-янги куч ва танлаб олган йўлининг тўғрилигига комил ишонч бахш этмоқда. Ўзининг чинакам халқчил ички ва ташқи сиёсати туфайли, келажакка мўлжалланган порлоқ идеаллар учун, бутун дунёда тинчлик учун фидокорона курашаётганлиги туфайли Коммунистик партия планетамиздаги миллион-миллион янги кишиларнинг ақли ва қалбини ўзига ром этмоқда.

Кейинги вақтларда давлатимиз халқаро майдонда қилаётган энг муҳим ҳаракатлар ҳам совет халқининг ва бутун дунё меҳнаткашларининг туб манфаатларига мос бўлиб тушади. Ўз мазмунига кўра, синфий, интернационалистик, чуқур революцион сиёсат бўлган совет ташқи сиёсати социализм ва коммунизм қурилиши учун қулай шарт-шароитларни таъминлаб бермоқда, халқларнинг миллий озодлиги, социал тараққиёти ишига хизмат қилмоқда, тинчлик ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлашдан иборат инсонпарвар мақсадларга бўйсундирилган.

Тинч-тотув яшашнинг ленинча сиёсати, КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программаси ер куррасининг ҳамма қисмларида кенг қўламда қўллаб-қувватланаётганлигини кейинги вақтдаги воқеалар яққол кўрсатиб турибди. Вьетнамдаги уруш тўхтатилганлиги, Европадаги вазият нормаллаштирилганлиги, Умумевропа кенгаши иш бошлаганлиги, ядро урушининг олдини олиш тўғрисидаги Совет — Америка битимлари тузилганлиги, стратегик қуроллар билан қуролланиш пойгасини чеклашдаги дастлабки муваффақиятлар, совет раҳбарлари чет мамлакатларга қилган визитларнинг муваффақиятли якунлари — бизнинг программамиз мужассамлашаётган конкрет ишлар ана шулардан иборат. Программамизнинг яққол ва ҳеч шубҳасиз натижалари ана шулардан иборат. Гарчи ҳали дунёда империализм вужудга келтирган қайноқ нуқталар ва жиддий можароли вазиятлар сақланиб турган бўлса-да, агрессияни илҳомлантираётган кучлар мавжуд бўлса-да, халқаро кескинликни юмшатиш, дунёдаги вазиятни тараққиёт кучлари фойдасига ўзгартириш жараёни муттасил ривожланиб бораётганлигини дадил айтиш мумкин. (Қарсаклар).

Халқаро ҳаётнинг бир хил принципиал масалалари муваффақиятли ҳал этиб бўлинди ёки ҳал этилай деб қолди, бошқалари эса бартараф этилиш босқичида турибди, яна бошқалари эса, масалан, Осиёда хавфсизлик системасини вужудга келтириш масаласи кун тартибига қўйилди.

Етук халқаро масалаларни ҳал этиш йўлида ҳали кўпгина тўсиқларни бартараф этиш лозим эканлиги равшан, албатта. Келгусида бутун куч-қувватни доимо сафарбар этиб, реакция кирдикорларига жавобан доимо сергак туриб, ҳали оғир кураш олиб бориш лозим бўлади. Бироқ, бутун халқаро муҳит анча ўзгарганлиги шубҳасиз. Ҳозир планетамиз узоқ давом этадиган мустаҳкам тинчликка ҳар қачонгидан ҳам яқинлашиб қолди. Ижобий ўзгариш шабадалари сиёсат уфқидаги «совуқ уруш»нинг хунук булутларини учириб кетмоқда. Уфқ равшанлашиб, белгиланган мақсадга эришиш учун конкрет нималар қилиш лозимлиги, кимлар ҳақиқатан ҳам тинчлик ва тараққиётга эришаётганлиги, кимлар эса бунга халақит бераётганлиги кўриниб қолмоқда.

Биз шу билан фахрланамизки, ўртоқлар, жаҳон жамоатчилиги халқаро муносабатлар ривожидаги ҳозирги бурилишни, мухолифликдан ҳамкорлик сари бурилишни ленинча тинчлик сиёсатининг ғалабаси деб баҳоламоқда ва буни партиямиз, КПСС Марказий Комитетининг, Марказий Комитет Бош секретари Л. И. Брежневнинг фаолияти билан чамбарчас боғламоқда. Л. И. Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилиши муносабати билан дунёнинг ҳамма жойларидан келган сон-саноқсиз табрикномалар ва фикр-мулоҳазаларда Советлар мамлакатининг, Коммунистик партиянинг роли, унинг планетадаги сиёсий иқлимни яхшилаш ишига қўшган ҳал қилувчи ҳиссасини ялписига эътироф этилганлиги яна бир марта яққол намоён бўлди.

Ҳозирги замон илғор кучларининг жипслиги, бирлиги нақадар мустаҳкам бўлса, улар дунёдаги прогрессив ўзгаришлар учун курашда каттароқ муваффақиятларга эриша беришларини жаҳон ривожининг тажрибаси кўрсатди. Коммунистик партия билан Совет давлати ҳамиша интернационализмнинг шонли байроғини баланд кўтариб келдилар. Биз совет халқларининг аҳил оиласини, давлатимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини бундан буён ҳам мустаҳкамлай берамиз, социалистик мамлакатларнинг қардошларча ҳамдўстлигининг жипслигини кучайтира берамиз, жаҳон социализм, халқаро ишчилар ҳаракати ва миллий озодлик ҳаракатининг жанговар иттифоқи кучини кўпайтираверамиз. (Қарсаклар).

Ўртоқлар!

Совет давлатимизнинг ҳамма тарихий ғалабалари ССР Иттифоқи халқлари дўстлигининг метиндек пойдеворига, уларнинг биргалашиб сарфлаётган қаҳрамонона куч-ғайратларига таянади. Россия Федерацияси Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланганлиги — социализм ва коммунизм учун курашда Совет Россияси меҳнаткашларининг хизмати, уларнинг кўп миллатли ягона давлатимизни барпо этиш, ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ишига қўшган жуда катта ҳиссаси яна бир бор эътироф этилганлигининг далилидир (Қарсаклар).

СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб эшиттиришга ижозат бергайсиз:

«Россия Федерацияси меҳнаткашларининг ССР Иттифоқини барпо этиш ва мустаҳкамлашдаги, социалистик миллатлар ва элатларнинг дўстлиги ҳамда қардошларча ҳамкорлигини мустаҳкамлашдаги катта хизматлари учун, Совет давлатини иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий жиҳатдан ривожлантиришга катта ҳисса қўшганлиги учун ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 50 йиллигини нишонлаб, Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлансин». (Гулдурос, давомли қарсаклар).

Азиз ўртоқлар!

РСФСРнинг ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари, зиёлиларини, барча меҳнаткашларини КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан шу муносиб мукофот билан яна бир бор қизғин ва самимий муборакбод этишга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар). Азиз дўстлар, инсоният олдига илгари ҳеч қачон қўйилмаган энг буюк ва улуғвор вазифани ҳал этишда — коммунизм қуришда сизларга янгидан-янги муваффақиятлар тилашга рухсат бергайсиз.

Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси доимо яшайберсин, мустаҳкамланиб, равнақ топа борсин! (Давомли қарсаклар).

Яшасин муваффақиятларимизнинг мустаҳкам гарови — СССР халқларининг бузилмас дўстлиги!

Яшасин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси — ленинчиларнинг буюк партияси! (Давомли қарсаклар).

Яшасин коммунизм! (Давомли қарсаклар).

Н. В. Подгорний гулдурос, давомли қарсаклар остида Россия Федерацияси байроғига Халқлар дўстлиги орденини тақиб қўйди.

* * *

Пионерлар президиумда ўтирганларга гуллар улашиб бўлганида залда яна қарсаклар янграйди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцев жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ М. С. СОЛОМЕНЦЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Биз ҳаммамиз, тантанали мажлис қатнашчилари, Россия Федерацияси Олий Советининг депутатлари ва меҳмонлари, республикамизнинг барча меҳнаткашлари ҳозир ҳаяжонли ва шодиёна дамларни кечирмоқдамиз. Ҳозиргина КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Николай Викторович Подгорний республикага топширган Халқлар дўстлиги ордени бундан буён иккита Ленин ордени ва Октябрь революцияси ордени билан бирга Россия Федерацияси халқларининг шонли меҳнати ва жанговар жасоратларидан далолат бериб туради. (Қарсаклар).

Бу мукофот — Россия Федерациясининг социалистик миллатлар ва элатлар дўстлиги ҳамда қардошларча ҳамкорлигини мустаҳкамлашдаги катта хизматларини, унинг мамлакатимизни иқтисодий, социал, сиёсий ва маданий жиҳатдан ривожлантиришга қўшган ҳиссасини Коммунистик партия билан Совет давлати эътироф этганлигининг далилидир.

Ана шу юксак ва фахрли мукофот учун Россия Федерацияси Олий Совети ва Министрлар Совети номидан, тантанали мажлис қатнашчилари ва РСФСРнинг барча меҳнаткашлари номидан Коммунистик партия Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматига астойдил ташаккур ва миннатдорчилик изҳор этишга ижозат бергайсиз. (Давомли қарсаклар).

Совет Иттифоқи халқларининг қардошларча дўстлиги — социализмнинг улуғвор ғалабасидир. Октябрь туфайли дунёга келган, Коммунистик партия чиниқтирган халқлар дўстлиги совет жамияти кучининг қудратли омили бўлиб қолди. Ана шу куч давлатимиз бутун тарихи давомида намоён бўлиб турди. Бу куч уруш йилларининг даҳшатли жангларида бардош бериш ва ғалаба қозонишда, тинч ривожланишда мислсиз муваффақиятларга эришишда бизга ёрдам берди. Халқлар дўстлиги Совет мамлакатининг коммунизм сари янада муваффақиятлироқ олға ҳаракат қилишининг муҳим шарти бўлиб хизмат қилади.

Совет халқларининг қардошлик оиласига мансублиги туфайли бошқа барча иттифоқдош республикалар каби Россия Федерациясининг ҳам куч-қудрати беқиёс кўпайиб бормоқда, бу эса коммунистик қурилишдаги муштарак ғалабаларимизнинг манбаидир. Бу дўстлик бизга нақадар қадрли эканлигининг боиси ҳам ана шу. Биз бу мукофотни юксак баҳолаётганлигимизнинг боиси ҳам ана шу. (Қарсаклар).

Николай Викторович Подгорний Россия Федерациясига Халқлар дўстлиги орденини топширар экан, Совет Россияси тўғрисида, рус халқи ҳақида, республикамиздаги барча миллатлар ва элатларнинг муваффақиятлари тўғрисида самимий сўзлар айтди. Ана шу самимий ҳис-туйғулар учун, республикамизнинг ютуқларига юксак баҳо берилганлиги учун ушбу мажлис қатнашчилари номидан, Россия Федерацияси меҳнаткашлари номидан ўртоқ Н. В. Подгорнийга самимий миннатдорчилик изҳор этишга ижозат бергайсизлар, азиз ўртоқлар! (Қарсаклар).

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневдан Николай Викторович Подгорний топширган қизғин салом сўзлари ва эзгу тилаклар бизни беҳад хурсанд қилди ва завқлантирди. (Давомли қарсаклар). Илтифот ва самимият кўрсатганлиги учун Леонид Ильичга чин кўнгилдан миннатдорчилик билдирамиз. Бу илтифот ва самимият республиканинг барча меҳнаткашларини Ватан равнақи йўлида, коммунизм йўлида фидокорона меҳнат қилишга руҳлантиради. (Қарсаклар).

Россия Федерацияси билан Халқлар дўстлиги ордени бошқа қардош иттифоқдош республикаларга ҳам топширилмоқда. Ўзингизга маълумки, яқинда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев бу мукофотни Украина ССРга топширди. Биз ҳаммамиз қардошларимизни — Украина ва Белоруссия, Қозоғистон ва Молдавия, Болтиқ бўйи, Закавказье ва Ўрта Осиё республикаларининг меҳнаткашларини юксак ва муносиб мукофот билан чин кўнгилдан самимий табриклаймиз, десам шу залда ҳозир бўлган кишиларнинг якдил фикрини ифодалайман, деб ўйлайман, ўртоқлар. Биз уларнинг коммунистик қурилишдаги ажойиб муваффақиятларига астойдил қувонамиз ва уларга янги, катта зафарлар тилаймиз. (Давомли қарсаклар).

Иттифоқдош республикалар буюк ҳамдўстлигининг тенг ҳуқуқли аъзоси бўлган Россия Федерацияси ўнлаб миллатлар ва элатларни бирлаштиради. Унинг составига ўн олтита автоном республика, бешта автоном область, ўнта миллий округ киради. Совет ҳокимияти даврида биринчи марта ўз давлатига эга бўлиб қолган ана шу миллий автономияларнинг ҳар бири, Россия Федерациясидаги ҳар бир миллат ва элат мамлакатимиз халқлари дўстлигини кучайтиришга, социализм ғалабаларини мустаҳкамлаш ва кўпайтиришга муносиб ҳисса қўшиб келди ва қўшмоқда. (Қарсаклар).

Барча автоном республикалар, ҳамма автоном областлар ва миллий округлар Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланганлиги ана шу ҳиссанинг эътирофидир. Россия Федерацияси Олий Совети Президиуми ва ҳукумати номидан автоном республикалар, областлар ва миллий округларнинг меҳнаткашларини ўз меҳнатларига юксак баҳо берилганлиги билан, Ватаннинг фахрий мукофоти билан самимий табриклашга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

Ўртоқлар!

Бизнинг тантаналаримиз совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида ички ва халқаро ҳаётда янги катта муваффақиятларга эришган шонли даврда ўтмоқда. КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программаси актив амалга оширилмоқда, мамлакатни иқтисодий ва социал жиҳатдан ривожлантириш планлари муваффақиятли равишда рўёбга чиқарилмоқда.

Советлар мамлакатининг ва ҳар бир иттифоқдош республиканинг тарихий ғалабалари — экономика, фан ва маданият соҳасидаги муваффақиятлари — ҳаммамизнинг муштарак мулкимиздир, социализм туфайли ягона интернационал қардошликка жипслашган барча миллатлар ва элатлар мустаҳкам баҳамжиҳат ҳаракатининг натижасидир. (Қарсаклар).

Халқлар қардошларча иттифоқининг маданий ва хўжалик турмушидаги афзалликлари беҳисобдир. Совет Россиясининг экономикаси ягона халқ хўжалик комплексида бошқа барча иттифоқдош республикалар экономикаси билан узвий равишда боғланиб кетган. Бу эса бизга куч-қувват бахш этади ва айни вақтда режаларимиз ва мажбуриятларимизни бекаму-кўст, ўз вақтида амалга ошириш учун партия билан Совет давлати олдидаги масъулиятимизни оширади.

Россия Федерациясининг меҳнаткашлари партия ўртага қўйган вазифаларни ҳал этиш учун фидокорона ишламоқдалар. Экономика юксак суръатлар билан ривожланмоқда. Шу беш йилликнинг икки ярим йили мобайнида РСФСР да бутун еттинчи беш йиллик мобайнида ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотига тахминан тенг келадиган миқдорда маҳсулот ишлаб чиқарилди. Тўрт юздан ортиқ йирик саноат корхонаси ишга туширилди. 100 миллиард сўмдан кўпроқ асосий фондлар ҳаракатга келтирилди. Колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари маҳсулот етиштиришнинг ўртача йиллик ҳажмини саккизинчи беш йилликка нисбатан кўпайтирдилар.

Ҳозирги вақтда республикада беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йили топшириқларини муваффақиятли равишда бажариш учун бошланган социалистик мусобақа кенг қулоч ёзган. Саноат ходимлари, колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари камроқ чиқим қилиб, кўпроқ, сифатлироқ маҳсулот беришга интилмоқдалар. Меҳнаткашларнинг ижодий ғайрати ўз натижаларини бермоқда. Шу йилнинг биринчи ярми плани саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш бўйича ортиғи билан бажарилди.

Чорвачилик маҳсулотлари мўлжалланганидан анча кўп тайёрланди.

Колхоз ва совхозларда экин майдонлари структурасини такомиллаштириш, дон ва бошқа экинлар етиштиришни кўпайтириш соҳасида катта иш қилинди. Масалан, ғаллазорлар бултургидан салкам тўрт миллион гектар кенгайтирилди. Россия Федерацияси меҳнатчиларининг куч-ғайратлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Киевдаги тантаналарда яқинда сўзлаган нутқида юксак баҳоланди.

Ҳозир етиштирилган ҳосилни ўз вақтида ҳеч нобуд қилмай ўриб йиғиб олиш, қишга яхши ҳозирлик кўриш, социалистик мажбуриятларни бажариш — Россия Федерацияси деҳқонларининг, улар билан бирга барча меҳнаткашларининг ҳам энг асосий вазифасидир.

Биз фан ва маданият жадал ривожланаётганлиги билан айниқса фахрланамиз. Ленинча сиёсат бутун мамлакат қатори Россиянинг ҳам маънавий турмушини тубдан ўзгартирди, барча миллатлар ва элатларни актив онгли ижодкорликка жалб этди.

Мамлакатни социал жиҳатдан ривожлантиришнинг КПСС XXIV съезди белгилаб берган программаси нақадар муваффақиятли равишда амалга оширилаётганлигини совет кишилари зўр мамнуният туйғуси билан таъкидлайдилар. Аҳолининг реал даромадлари кўпайиб бораётганлигини, уй-жой шароитлари, савдо ва маиший хизмат яхшиланаётганлигини, халқ фаровонлиги билан боғлиқ бўлган ҳамма ишларни биз Коммунистик партия билан Совет давлатининг меҳнат аҳли тўғрисидаги, унинг эҳтиёжлари ва манфаатлари ҳақидаги тинимсиз ғамхўрлигининг ифодаси деб биламиз.

Россия Федерацияси экономикаси ва маданиятини ривожлантиришдаги ютуқлар — ишчилар, колхозчилар, зиёлилар қилган фидокорона меҳнатнинг, партия, совет ва хўжалик органлари олиб борган катта ташкилотчилик ишининг натижасидир.

Бизнинг муваффақиятларимиз совет халқлари жипслиги ва бирлигининг натижасидир. Ўтган йилнинг қийин шароитларида халқлар дўстлигининг кучи яққол намоён бўлди, ўшанда бир область ёки республика бошқа область ёки республикага бажонидил ёрдам берди, одамлар ва техника, озиқ-овқат ва ем-хашак юборди. Бундай ҳамкорлик, бундай баҳамжиҳатлик социалистик интернационализм куч-қудратининг, қардош халқлар дўстлигининг яққол намуналаридан биридир. (Қарсаклар).

Бизнинг муваффақиятларимиз — Россия Федерациясининг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш тўғрисида КПСС Марказий Комитети, Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси ва шахсан партия Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев кун сайин қилаётган эътибор ва ғамхўрликнинг натижасидир. (Давомли қарсаклар).

Ўртоқлар! Биз эришилган натижаларни таъкидлаш билан бирга беш йиллик планни муваффақиятли бажариш учун корхоналар ва қурилишларнинг, колхозлар ва совхозларнинг, фан муассасаларининг коллективлари фан-техника тараққиётини тезлаштириш, барча мавжуд ресурсларни сафарбар этиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, хом ашё ва материалларни тежаб-тергаб ишлатиш учун курашни янада кенг қўламда авж олдириб юборишлари лозимлигини жуда яхши биламиз.

Россия Федерациясининг меҳнаткашлари социалистик мусобақани ҳар томонлама ривожлантириб, беш йиллик режаларида белгиланган марраларга муваффақиятли равишда эришмоқ учун бутун кучларини сарф қиладилар. (Қарсаклар).

Ўртоқлар!

Ватанимизнинг хўжалик ва маданий қурилишдаги ютуқлари Совет Иттифоқининг ташқи сиёсат соҳасидаги позицияларини мустаҳкамлашдаги муваффақиятлардан ажралмасдир, бу ютуқлар халқаро вазиятни соғломлаштириш билан, партия XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программасини юзага чиқариш билан боғланган дир.

Социалистик ҳамдўстликнинг кучайиб бораётган бирлиги ҳаммамизни қувонтиради. Социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарларининг кеча Қримда бошланган учрашуви бунинг янги ёрқин далили бўлиб хизмат қилмоқда. Бу учрашув социализм позицияларини янада мустаҳкамлашда муҳим роль ўйнаши, тинчликни мустаҳкамлаш учун курашнинг янги омили бўлиб хизмат қилиши шубҳасиз. (Қарсаклар).

Ўртоқлар!

Планларимизнинг амалга оширилиши, совет халқининг ички ва халқаро турмушининг ҳамма соҳаларидаги муваффақиятлари Коммунистик партия раҳбарлик фаолиятининг, партиямиз Ленин васиятларини изчиллик билан амалга ошираётганлигининг натижасидир.

Ленин Коммунистлар партиясини давримизнинг ақл-идроки шоншарафи ва ор-номуси деб таъриф лаган эди. Бу таъриф мамлакатимиздаги ва чет эллардаги миллион-миллион меҳнаткашлар онгига мустаҳкам сингиб кетди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг обрў-эътибори ўсиши, унинг жаҳон сиёсатига ўтказаётган таъсири мустаҳкамланиши барча коммунистларнинг меҳнати билан, ҳамма партия ташкилотларининг иши билан, ленинчи Марказий Комитетнинг тинимсиз фаолияти билан таъминланмоқда.

КПСС Марказий Комитети партиянинг бош йўлини ишлаб чиқиб, қатъият билан амалга оширмоқда. Ленинча услуб, коллективизм, демократизм, юксак уюшқоқлик ва масъулият партия ишига хос хусусиятлар бўлиб қолди. Бу — Сиёсий бюронинг, Марказий Комитет Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг бебаҳо хизматидир.

Леонид Ильич ўзининг тинимсиз фаолияти билан, ҳар қандай масалага принципиал ёндашиши ва қатъияти билан партия ички ва ташқи сиёсатининг ҳамма туб проблемаларини ишлаб чиқиш ва ҳал этишга Тинчлик программасини, мамлакатни иқтисодий ривожлантириш, совет халқининг турмуш даражасини ошириш планларини муваффақиятли равишда амалга оширишга жуда катта ҳисса қўшмоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг фаолияти меҳнаткашларнинг чексиз ишончи ва мададига таянади. Совет халқи, дунёдаги барча тараққийпарвар кучлар ўртоқ Л. И. Брежнев фаолиятини ғоят ҳурмат қилмоқдалар. Леонид Ильич Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти бериш тўғрисидаги қарорни бутун халқ кенг қўламда маъқуллаганлиги ана шу ҳис-туйғуларнинг ёрқин ифодаларидан бири бўлди. (Қарсаклар).

Азиз ўртоқлар, сизларнинг номингиздан, Россия Федерациясининг барча меҳнатчилари номидан партия Марказий Комитетига, Марказий Комитетнинг Сиёсий бюросига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга коммунизм манфаатлари йўлидаги, ер юзида тинчлик манфаатлари йўлидаги буюк меҳнатида янгидан-янги муваффақиятлар тилаб, қизғин истаклар билдиришга ижозат бергайсизлар. (Давомли қарсаклар).

Азиз ўртоқлар!

Россия Федерациясига Халқлар дўстлиги орденининг топширилиши — республика меҳнатчилари хизматларини тақдирлашгина бўлиб қолмай, шу билан бирга келажак учун берилган муайян аванс ҳамдир.

КПСС Марказий Комитетини, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматини ишонтириб айтаманки, Россия Федерациясининг меҳнаткашлари коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини амалга оширишда, мамлакатимиз халқларининг дўстлиги ва жипслигини янада мустаҳкамлашда ўзларининг бутун кучларини, бутун ғайратларини, билимлари ва тажрибаларини сарф қиладилар. (Давомли қарсаклар).

Яшасин тинчлик ва социализм таянчи — улуғ Совет Иттифоқи! (Қарсаклар).

Яшасин мамлакатимиз халқларининг бузилмас дўстлиги! (Қарсаклар).

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига ва унинг ленинчи Марказий Комитетига шон-шараф лар! (Гулдурос, давомли қарсаклар).

* * *

Ленинграддаги Киров заводининг токари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, депутат **Б. М. Воробьев** минбарга чиқади. Халқлар дўстлиги ордени Россия Федерациясига топширилган кун бизнинг бутун фикри-зикримиз энг улуғ революционер, Коммунистик партия билан кўп миллатли Совет давлатининг асосчиси ва йўлбошчиси — Владимир Ильич Ленинга қаратилди, деди у. Ленин васиятларига содиқ бўлган партиямиз билан бутун совет халқи Ватанимизни буюк халқаро обрў-эътибор қозонган қудратли социалистик давлатга айлантирдилар.

Россия Федерациясининг ишчилар синфи бутун совет халқи сингари КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси ўтказаётган доно, узоқни кўзловчи ички ва ташқи сиёсатни якдиллик билан маъқуллайди ва қизғин қўллаб-қувватлайди, деди ленинградлик токарь. Партиямизнинг ленинча ташқи сиёсат йўлини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев шахсан жуда катта ҳисса қўшмоқда.

Менинг ўртоқларим — ленинградлик ишчилар, деди Б. М. Воробьев совет халқининг бахт-саодати йўлидаги курашга буюк куч-ғайрат сарфлаётганлиги учун, социализм мамлакатларининг қардошларча иттифоқини мустаҳкамлашга жуда катта ҳисса қўшаётганлиги учун, халқларнинг тинчлиги, хавфсизлигини мустаҳкамлаётганлиги учун Леонид Ильич Брежневга қизғин миннатдорчилик сўзлари топширишни ва унга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилганлиги муносабати билан самимий табриклашни илтимос қилдилар.

Россия деҳқонлари, деди Олтой ўлкаси Завьялов районидаги «Заря Алтая» колхози трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, депутат **Н. В. Дергилев**, республикамиз Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланганлиги тўғрисидаги хушхабарни эшитиб, ғоят хурсанд бўлдилар.

Менинг касбим — ғаллакорлик, деди у сўзини давом эттириб, отам билан бобом ҳам ғаллакор ўтишган. Лекин бизнинг меҳнатимизда нақадар катта фарқ бор!

КПСС Марказий Комитети билан унинг Сиёсий бюроси изчиллик ва қатъият билан ўтказаётган доно ички ва ташқи сиёсатни биз қизғин маъқуллаймиз, батамом ва тўла-тўкис қўллаб-қувватлаймиз.

Н. В. Дергилев Россия колхозчилари ва совхозларининг ишчилари қишлоқ хўжалигини ҳар томонлама юксалтириш йўлидаги куч-ғайратларини кўпайтирадилар, севикли Ватан халқлари ўртасидаги бузилмас дўстликни ардоқлаб асрайдилар ва мустаҳкамлай берадилар, деб КПССнинг ленинчи Марказий Комитетини, Совет ҳукуматини ишонтирди.

Депутат шоир **М. Карим**га сўз берилади. Миллионлаб кишиларнинг ақл-идроки ва қўллари билан қилинган ишлар юксак даражада тақдирланиб, партиянинг, бутун мамлакатнинг юксак баҳосини олар экан, деди у, айрим кишиларнинг қувончи умумхалқ шодиёнаси билан қўшилиб кетади, умуммиллий байрамга айланади. Тили кўп, кучи кўп жонажон Совет Россияси ҳозир ана шундай дамларни кечирмоқда, унинг байроғида Халқлар дўстлиги ордени порлай бошлади.

Дўстлик ва қардошликни мустаҳкамлашда ўз таланти ва илҳомини кўп миллатли халқ хизматига бағишлаган совет зиёлилари, шу жумладан Россия зиёлилари ҳам каттагина роль ўйнадилар.

Орзиқиб кутилган мустаҳкам тинчликнинг оромбахш шабадалари бутун ер курраси бўйлаб эса бошлади, деди сўзини давом эттириб нотиқ. Одамлар, халқлар, мамлакатлар ва қитъалар дўстлигининг бўлиқ уруғлари ҳосилдор тупроққа ташланмоқда. Тинчлик ва ишонч турли кенгликларда яшовчи кишилар турмушининг нормаси ва мазмуни бўлиб қолмоқда. Ана шуларнинг ҳаммаси аввало КПСС Марказий Комитети, партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг иродаси, куч-ғайрати, донишмандлилиги туфайли юзага келди. Ўртоқ Л. И. Брежнев ҳозир тинчликнинг биринчи жарчиси бўлиб қолди, унинг фикри-зикри ва ишлари, кураши ва жасорати Ватан бахт-саодати ва равнақига, инсоният бахт-саодати ва осойишталигига тўла-тўкис бағишланган дир.

Биз бугунги байрамдан қайтиб борар эканмиз, Россия шон-шуҳрати йўлида, Ватан шон-шуҳрати йўлида, коммунизм шон-шуҳрати йўлида ўйлаш ва ишлашни, орзу қилиш ва ижод этишни ўзимиз учун олий бахт деб билишимизни қайта-қайта таъкидлаймиз, деди М. Карим гапининг пировардида.

Москва авиация институтининг студенти **В. А. Гусева** Россия Федерацияси юксак мукофот билан тақдирланганлиги учун жонажон Коммунистик партияга, СССР Олий Совети Президиумига ва Совет ҳукуматига Москва ёшлари, студентлари номидан қизғин, самимий миннатдорчилик изҳор этди. Совет Россиясининг йигит ва қизлари, деди у, бу фахрли мукофот ёшларнинг ютуқларига, уларнинг кўп миллатли Ватанимизни янада равнақ топтириш учун бутун совет халқи олиб бораётган буюк курашга қўшган ҳиссасига берилган баҳо ҳам эканлиги билан фахрланадилар, деди у. Леонид Ильич Брежневнинг Киевдаги тантанали мажлисда Советлар мамлакатининг ёшлари, уларнинг йўлбошчиси — кўп миллионли комсомол партиямизнинг ишончли резерви партия билан халқнинг умидини шараф билан оқламоқда, деган сўзларини ҳар биримиз зўр миннатдорчилик туйғулари билан эшитдик. Биз ана шу самимий оталарча сўзларни тинглаганда, завқ-шавқли унутилмас дамларни кечирдик. Совет йигит ва қизлари зўр миннатдорчилик туйғуси билан бундай дейдилар: биз қўлимиздан келган ва ақлимиз етган ишларнинг ҳаммасини партия ишига бекаму-кўст сарфлаймиз, коммунизм иши учун фидокорона курашамиз.

Биз ажойиб Советлар мамлакатида яшаётганлигимиз билан бахтиёрмиз, деди студент қиз сўзини давом эттириб. Бизнинг кучимиз, бунёдкорлик фаолиятимизнинг битмас-туганмас манбаи — халқларнинг ленинча дўстлигидадир. Совет ёшлари бу дўстликни кўз қорачиғидай асрайдилар, энг қимматли бисот сифатида ҳамиша авайлаб асрайдилар ва ардоқлайдилар. Мамлакатимизнинг барча йигит ва қизлари сингари пойтахт студентлари, ҳамма ёшлари ҳам партиямиз Марказий Комитетининг узоқни кўзловчи доно ички ва ташқи сиёсатини қизғин маъқуллайдилар. Бу сиёсатни ишлаб чиқиб, амалга оширишга КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев шахсан катта ҳисса қўшмоқда. Бу ҳисса «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти билан муносиб равишда тақдирланди. Биз ўртоқ Л. И. Брежневни ана шу юксак мукофот билан қизғин табриклаймиз ва коммунизм тантанаси йўлидаги, ер юзида тинчлик йўлидаги катта, олижаноб меҳнатда чин кўнгилдан унга сиҳат-саломатлик, янги куч-қувват ва ғайрат тилаймиз!

В. А. Гусева КПССнинг ленинчи Марказий Комитетини, унинг Сиёсий бюросини ишонтириб бундай деди: комсомоллар, барча совет ёшлари партия ишига ҳамиша содиқ бўлиб қоладилар, совет халқининг қаҳрамонона анъаналарини муқаддас билиб асрайдилар ва кўпайтирадилар, бутун кучлари, билимлари ва ғайратларини партия XXIV съезди тарихий қарорларини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун курашга сарф қиладилар.

Тантанали мажлис қатнашчилари баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига табрикнома қабул қилдилар.

(ТАСС).

СССР Олий Советн Президиумининг фармони

ЎЗБЕКИСТОН ССРда ЯШОВЧИ КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА „ҚАҲРАМОН ОНА" ФАХРИЙ УНВОНИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

82. **Нормуротова** Турсун — уй бекаси, Ангрен шаҳри.
83. **Норхўжаева** Саломат — уй бекаси, Калинин райони.
84. **Нишонқулова** Турсун — уй бекаси, Юқори Чирчиқ райони.
85. **Нишонбоева** Анoржон — Ленин номли колхоз аъзоси, Янгийўл райони.
86. **Нишонбоева** Ўғилхон — уй бекаси, Ўрта Чирчиқ райони.
87. **Нишонова** Тожихол — 2—«Далварзин» совхозининг ишчиси, Бекобод райони.
88. **Нишонова** Қамбар — уй бекаси, Калинин райони.
89. **Ниёзова** Замира — уй бекаси, Оржоникидзе райони.
90. **Норматова** Хубайра — «Гулистон» колхозининг аъзоси, Пискент райони.
91. **Нуримова** Лутфи — уй бекаси, Калинин райони.
92. **Оспанова** Улганой — С. Раҳимов номли колхоз аъзоси, Чиноз райони.

(Боши газетамизнинг 31 июль сонида)

93. **Пармонова** Хабиба — «Озод» колхозининг аъзоси, Оққўрғон райони.
94. **Пармонова** Хайри — Димитров номли колхоз аъзоси, Оққўрғон райони.
95. **Пернабоева** Ўлмас — Фрунзе номли колхоз аъзоси, Бўстонлиқ райони.
96. **Рўзиқулова** Анор — Киров номли колхоз аъзоси, Оржоникидзе райони.
97. **Раҳимова** Ойжамол — «Северний маяк» колхозининг аъзоси, Ўрта Чирчиқ райони.
98. **Раҳимова** Туганбу — уй бекаси, Чирчиқ шаҳри.
99. **Раҳмонова** Тиллахон — уй бекаси, Бўка райони.
100. **Раҳмонова** Шарифа — уй бекаси, Чиноз райони.
101. **Раҳматова** Саломат — 14-совхоз ишчиси, Бўстонлиқ райони.
102. **Ризқулова** Умзайнаб — уй бекаси, Чирчиқ шаҳри.
103. **Сафарова** Саври — Куйбишев номли колхоз аъзоси, Оққўрғон райони.
104. **Сарсонбоева** Комила — уй бекаси, Янгийўл райони.
105. **Сотиболдиева** Зуҳрахон — уй бекаси, Бекобод шаҳри.
106. **Сатторова** Ойсулув — «Победа» колхозининг аъзоси, Бекобод райони.
107. **Сатторова** Хабиба — уй бекаси, Бўка райони.
108. **Сулаймонова** Хатира — Навоий номли колхоз аъзоси, Оққўрғон райони.
109. **Султонова** Абиба — уй бекаси, Ўрта Чирчиқ райони.
110. **Суттибоева** Розия — Акмал Икромов номли колхоз аъзоси, Ўрта Чирчиқ райони.
111. **Тожиева** Қумис — уй бекаси, Оржоникидзе райони.
112. **Тожиматова** Инобат — «Партия XXII съезди» номли колхоз аъзоси, Ўрта Чирчиқ райони.
113. **Толиббоева** Тасбика — уй бекаси, Юқори Чирчиқ райони.
114. **Тошбоева** Ҳикмат — уй бекаси, Бекобод райони.
115. **Тошқодирова** Қутби — уй бекаси, Пискент шаҳри.
116. **Ташиева** София — Ҳамза номли колхоз аъзоси, Бўка райони.
117. **Тўлаганова** Шамшиғани — «Коммунизм» совхозининг ишчиси, Оққўрғон райони.
118. **Турсунова** Замира — Навоий номли колхоз аъзоси, Оққўрғон райони.
119. **Турсунова** Санамгул — уй бекаси, Чиноз райони.
120. **Туршикова** Умир — уй бекаси, Юқори Чирчиқ райони.
121. **Тўхтаева** Турдихон — уй бекаси, Бўка райони.
122. **Уролова** Қиммат — уй бекаси, Юқори Чирчиқ райони.
123. **Фозилова** Мақсуда — уй бекаси, Пискент шаҳри.
124. **Хабибуллаева** Мунаввар — уй бекаси, Бекобод шаҳри.
125. **Ҳайдарова** Анор — Куйбишев номли колхоз аъзоси, Оққўрғон райони.
126. **Ҳайдарова** Норҳол — Димитров номли колхоз аъзоси, Оққўрғон райони.
127. **Ҳатамова** Зайтуна — «Победа» колхозининг аъзоси, Бекобод райони.
128. **Ҳатамова** Норхол — уй бекаси, Бекобод шаҳри.
129. **Ҳатамова** Рисгул — Охунбобоев номли колхоз аъзоси, Оққўрғон райони.
130. **Хошимова** Жўрахон — Куйбишев номли колхоз аъзоси, Ўрта Чирчиқ райони.
131. **Хўжабоева** Қизилгул — уй бекаси, Ангрен шаҳри.
132. **Хўжаева** Фотима — «Гулистон» колхозининг аъзоси, Пискент райони.
133. **Хўжамқулова** Ҳамрогул — 1—«Оққўрғон» совхозининг ишчиси, Оққўрғон райони.
134. **Ҳожиматова** Ризқи — уй бекаси, Ангрен шаҳри.
135. **Хусанова** Жамила — уй бекаси, Калинин райони.
136. **Чкалова** Мария Валентиновна — уй бекаси, Янгиобод шаҳри.
137. **Чўлдибоева** Маърифат — уй бекаси, Бўка райони.
138. **Чўлпонова** Умри — уй бекаси, Ангрен шаҳри.
139. **Шагапова** Гулзия — «Коммунизм совхозининг ишчиси, Оққўрғон райони.
140. **Шокирова** Азизбуви — уй бекаси, Бекобод шаҳри.
141. **Шохбозова** Махпилла — «Коммунизм» совхозининг ишчиси, Оққўрғон райони.
142. **Шерматова** Дилбар — «Октябрь 46 йиллиги» совхозининг ишчиси, Бекобод райони.
143. **Шерматова** Насиба — уй бекаси, Юқори Чирчиқ райони.
144. **Шерова** Маҳбуба — уй бекаси, Юқори Чирчиқ райони.
145. **Ширинхонова** Ключ — 4-совхоз ишчиси, Чиноз райони.
146. **Ширчиқбоева** Сора — «Коммунизм» совхозининг ишчиси, Оққўрғон райони.
147. **Шодиева** Гулчеҳра — уй бекаси, Юқори Чирчиқ райони.
148. **Шербинина** Роза Никифоровна — ишчи, Бекобод шаҳри.
149. **Эргашева** Жупар — Куйбишев номли колхоз аъзоси, Ўрта Чирчиқ райони.
150. **Эргашева** Салима — Х. Турсунқулов номли колхоз аъзоси, Янгийўл райони.
151. **Эришова** Холжон — уй бекаси, Бўстонлиқ райони.
152. **Юнусова** Хури — уй бекаси, Юқори Чирчиқ райони.
153. **Юсупахмедова** Ортиқжон — уй бекаси, Оржоникидзе райони.
154. **Юсупова** Гулзамира — уй бекаси, Калинин райони.
155. **Юсупова** Ойпошша — Навоий номли колхоз аъзоси, Бекобод райони.
156. **Юсупжонова** Тўхтахон — «ЎзССР 40 йиллиги» совхозининг ишчиси, Янгийўл райони.

СССР Олий Советн Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Советн Президиумининг секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1973 йил, 9 июль.

СУТ СОҒИШДА ҒОЛИБЛАРГА ТЕНГЛАШАЙЛИК

Чорвадорларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунлари эрта-индин эълон қилинади. Областимиз чорвадорлари ана шу умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб ишлаб бу соҳада қатор ютуқларни қўлга киритдилар. Беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили биринчи ярми топшириқлари областимизда бирмунча ошириб бажарилди. Область ўтган йилнинг биринчи ярмидагига қараганда давлатта кўпроқ гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етказиб берди. Молларнинг семириши бултургига қараганда анча яхши бўлди.

Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги», Карл Маркс номли колхозларнинг чорвачилик соҳасидаги иш тажрибалари бошқаларга ҳам кенг ёйилди. Донгдор сут соғувчи Мунаввар Исҳоқованинг сафдошлари кўпайди. Бундай илғор сут соғувчилар Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги», Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Янгийўл районидаги «Ленинизм», Ўрта Чирчиқдаги «Полярная звезда», Оққўрғондаги Димитров номли колхозларда ва областимизнинг жуда кўп бошқа хўжаликларида ҳам бор. Улар ўзларига бириктилган сигирларни яхши парвариш қилиб кўплаб сут соғиб олиш учун курашмоқдалар.

Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози асосан пахтакор хўжалик бўлса ҳам, бу ерда чорвачилик кескин ривожланмоқда. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти хўжаликнинг бу соҳасини ҳам даромад манбаига айлантириш тадбирларини кўрмоқдалар. Ўтган йилнинг биринчи ярмида колхозда ҳар бир сигирдан 1721 килограммдан сут соғиб олинган эди. Бу йил эса олти ой давомида 1945 килограммдан сут соғиб олиниб, сигирлардан сут соғиб олиш 224 килограммга кўтарилди.

Лекин чорвачилик колхоз хўжалигининг асосий тармоғи бўлган баъзи колхозларда етарли имконият бўлишига қарамай, сигирлардан сут соғиб олиш камайтириб юборилмоқда. Ўтган йилларда Калинин районидаги Ильич номли колхознинг сут соғувчиси Умматова ўз боқимидаги сигирлардан кўплаб сут соғиб олиш ташаббусини бошлаган ва бу ташаббус область хўжаликларига ёйилган эди. Ана шу ташаббускор сут соғувчи ишлаётган колхозда сигирлардан сут соғиб олиш ярим йиллик плани бултургига қараганда пасайиб кетди. Ўтган йили олти ой давомида ҳар бир сигирдан 1505 килограммдан сут соғиб олинган бўлса, бу йил 1378 килограммга тушиб қолди. Колхозда замонавий типда қурилган ва барча қулайликларга эга ферма бор. Бироқ колхоз правлениеси ва партия ташкилоти яратиб берилган бу имкониятдан тўла фойдаланиш тадбирларини кўрмаётирлар. Колхозда ярим йилликда ҳар бир сигирдан 127 килограммдан кам сут соғиб олинганлигини қандай баҳолаш мумкин?!

Сут соғиб олишни бултургига қараганда камайтириб юборган колхоз ва совхозлар Чиноз, Янгийўл, Калинин, Оққўрғон, Ўрта Чирчиқ ва бошқа районларда ҳам йўқ эмас. Бу районларнинг партия, совет, қишлоқ хўжалик ташкилотлари сут соғиб олишни ўтган йилдагига нисбатан камайтириб юбораётган хўжаликлардаги ҳақиқий аҳволни аниқлашлари, сут соғиб олишда орқага кетишга йўл қўймаслик тадбирларини кўришлари зарур.

Бугун газетамизда эълон қилинаётган маълумотда кўрсатилишича областдаги 38 колхоз, 9 совхознинг олти ой давомида ҳар бир сигирдан соғиб олган сути минг килограммга ҳам етмайди. Булар ичида ҳар бир сигирдан 600—700 килограммдан сут соғиб олган хўжаликлар ҳам борки, бизнинг областимизда бундай колхоз ва совхозларнинг бўлиши ачинарли фактдир. Агар шу хўжаликлар ҳеч бўлмаганда сут соғиб олишни 1200—1300 килограммга етказганларида эди, областда бундан ҳам юқори кўрсаткичларга эришилган бўлинарди.

Сут соғиб олишда ўтган йилдагига қараганда паст кўрсаткичларга эришган хўжаликлар ичида Чиноз районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози, Калинин районидаги «Москва», 2-«Тошкент», Оққўрғон районидаги Сегизбоев номли совхозлар бор. Калинин районидаги «Москва» совхози бултургига қараганда ҳар бир сигирдан 710 килограмм, Сегизбоев номли совхоз 182 килограмм кам сут соғиб олганлар. Кўрсаткичнинг бу хилда пастга тушиб кетишига нималар сабаб бўлмоқда. Ахир шу хўжаликлар жойлашган районлардаги кўпгина колхоз ва совхозлар сут соғиб олишда узлуксиз юқори кўрсаткичларга эришиб келмоқдалар-ку!

Беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилини чорвачилик соҳасида қувончли натижалар билан якунлаш учун моллар боқувини янада яхшилашимиз, озуқа экинлари парваришини кучайтиришимиз, силос бостириш суръатини ошириб бу ишни пахта йиғим-терими бошлангунча муваффақиятли якунлашимиз зарур. Бу йил областдаги жуда кўп хўжаликларда маккажўхори ва бедадан юқори ҳосил олинмоқда. Шунинг учун ем-хашак тайёрлаш ишларини кун сайин жадаллаштириш, қишлов учун мўл-кўл озуқа жамғариб қўйишга эришиш ҳозирги кундаги муҳим вазифалардандир.

Йилнинг иккинчи ярми топшириқларини барча хўжаликларда муваффақиятли адо этилиши учун чорвадорлар ўртасида социалистик мусобақани янада кучайтирайлик. Бу соҳада илғорлар тажрибасини кенг пропаганда қилиб ҳамма жойда юқори кўрсаткичларга эришиш тадбирларини кўрайлик.

ОБЛАСТЬ ХЎЖАЛИКЛАРИДА 1973 ЙИЛ 1 ИЮЛГАЧА ҲАР БИР СИГИРДАН ЎРТАЧА СОҒИБ ОЛИНГАН СУТ

(Килограмм ҳисобида)

Колхозлар	Районлар	1973 йилда	1972 йилда	+ −
КОЛХОЗЛАР				
«ЎзССР 40 йиллиги»	Калинин	2179	2134	+45
К. Маркс номли	Калинин	2140	1848	+292
«Октябрь 40 йиллиги»	Бўка	1945	1721	+224
Димитров номли	Оққўрғон	1888	1625	+263
Калинин номли	Калинин	1780	1543	+237
«Политотдел»	Юқори Чирчиқ	1729	1719	+10
«Ленинский путь»	Юқори Чирчиқ	1668	1430	+238
«Ленинизм»	Янгийўл	1647	1640	+7
«Ленин йўли»	Калинин	1646	1665	−19
«Қизил Ўзбекистон»	Оржоникидзе	1634	1473	+161
Вотинцев номли	Оққўрғон	1601	1303	+298
«Правда»	Юқори Чирчиқ	1576	1432	+144
Свердлов номли	Юқори Чирчиқ	1554	1500	+54
«Октябрь»	Оржоникидзе	1525	1355	+170
Куйбишев номли	Калинин	1515	940	+575
«Ўзбекистон»	Юқори Чирчиқ	1454	1212	+242
Калинин номли	Пискент	1450	1176	+274
«Полярная звезда»	Урта Чирчиқ	1424	1146	+278
Навоий номли	Калинин	1421	1281	+140
Ҳамза номли	Оққўрғон	1413	1262	+151
Куйбишев номли	Оққўрғон	1399	1117	+282
«Москва»	Калинин	1397	1287	+110
К. Маркс номли	Юқори Чирчиқ	1388	1231	+157
Ильич номли	Калинин	1378	1505	−127
Оржоникидзе номли	Калинин	1377	881	+496
«Коммунизм»	Янгийўл	1370	1135	+235
С. Раҳимов номли	Калинин	1334	1248	+86
«Победа»	Оққўрғон	1328	1248	+80
Охунбобоев номли	Калинин	1322	1385	−83
«Партия XXII съезди»	Калинин	1308	1358	−50
«Ленинобод»	Юқори Чирчиқ	1294	1271	+23
Ленин номли	Калинин	1280	1170	+110
«Маданият»	Оржоникидзе	1273	1115	+158
Ильич номли	Бўка	1267	950	+317
«Ленинград»	Оққўрғон	1264	1208	+56
«Коммунизм»	Бўка	1256	1176	+80
Навоий номли	Оққўрғон	1247	756	+491
«Ленин йўли»	Урта Чирчиқ	1240	1080	+160
«Коммунизм»	Бекобод	1240	876	+364
Тимирязев номли	Бўка	1231	980	+251
Энгельс номли	Юқори Чирчиқ	1230	1048	+182
«Интернационал»	Янгийўл	1222	1180	+42
Ленин номли	Оржоникидзе	1211	1091	+120
Н. Ниёзов номли	Янгийўл	1206	1076	+130
«Қизил Октябрь»	Чиноз	1194	1086	+108
«Заря коммунизма»	Оққўрғон	1192	1064	+128
Ленин номли	Бекобод	1183	984	+199
«Ленинобод»	Оққўрғон	1177	924	+255
Ленин номли	Оққўрғон	1161	1119	+42
Ленин номли	Урта Чирчиқ	1161	962	+199
Ҳамза номли	Бўка	1140	836	+304
Калинин номли	Юқори Чирчиқ	1139	935	+154
К. Маркс номли	Чиноз	1127	746	+381
Ленин номли	Пискент	1119	1073	+46
«Коммунист»	Оржоникидзе	1116	964	+152
Х. Турсунқулов номли	Янгийўл	1105	1091	+14
Ҳ. Олимжон номли	Оққўрғон	1104	823	+281
Жданов номли	Бўстонлиқ	1102	1023	+79
Киров номли	Оржоникидзе	1102	1056	+46
А. Икромов номли	Урта Чирчиқ	1097	882	+215
Жданов номли	Янгийўл	1094	902	+192
Навоий номли	Чиноз	1092	1103	−11
«Северний маяк»	Урта Чирчиқ	1090	960	+130
«Октябрь 40 йиллиги»	Чиноз	1086	1300	−214
Охунбобоев номли	Урта Чирчиқ	1084	1044	+40
Киров номли	Чиноз	1083	1142	−59
Энгельс номли	Оққўрғон	1069	988	+81
«Қизил-ту»	Бўстонлиқ	1068	922	+146
«Гулистон»	Юқори Чирчиқ	1068	988	+80
К. Маркс номли	Бўка	1049	753	+296
Фрунзе номли	Бўстонлик	1041	958	+83
Калинин номли	Юқори Чирчиқ	1041	1112	−71
«Озод»	Оққўрғон	1035	976	+59
Фрунзе номли	Бўка	1035	958	+77
Киров номли	Оққўрғон	1031	1000	+31
«Ленин йўли»	Бўка	1027	901	+127
Свердлов номли	Урта Чирчиқ	1021	774	+246
«Партия XIX съезди»	Бўка	1020	889	+131
К. Маркс номли	Бўстонлиқ	1017	1012	+5
«Партия XXII съезди»	Оққўрғон	1013	889	+124
«Ленинград»	Бўстонлиқ	1013	885	+128
К. Маркс номли	Оққўрғон	1011	1004	+7
Мичурин номли	Бўка	1008	844	+164
«Партия XXII съезди»	Урта Чирчиқ	1006	1185	−179
К. Маркс номли	Урта Чирчиқ	991	1210	−219
«Москва»	Оққўрғон	982	939	+43
Охунбобоев номли	Пискент	981	849	+132
«Ленинизм»	Оққўрғон	980	864	+116
«Правда»	Оржоникидзе	978	897	+81
«Партия XX съезди»	Бўка	975	865	+110
Ленин номли	Янгийўл	972	1004	−32
Фрунзе номли	Янгийўл	971	1039	−68
«Москва»	Чиноз	969	1017	+48
Энгельс номли	Чиноз	969	1017	−48
Дзержинский номли	Бекобод	943	806	+137
Куйбишев номли	Урта Чирчиқ	943	918	+25
«Коммунизм»	Урта Чирчиқ	938	790	+148
Калинин номли	Оққўрғон	935	930	+5
Охунбобоев номли	Оққўрғон	932	751	+181
«Ленинобод»	Бўка	931	995	−64
«Победа»	Бекобод	930	759	+171
Энгельс номли	Урта-Чирчиқ	923	899	+24
«Гулистон»	Пискент	920	826	+94
Навоий номли	Бекобод	901	856	+45
Жамбул номли	Бўка	885	681	+204
Калинин номли	Бўстонлиқ	882	803	+79
Калинин номли	Янгийўл	866	939	−73
Свердлов номли	Пискент	864	794	+70
«Қозоғистон ССР 30 йиллиги»	Бўстонлиқ	843	776	+67
«Ленинизм»	Бўка	837	692	+145
Тельман номли	Пискент	807	830	−23
«ЎзССР 30 йиллиги»	Чиноз	801	860	−59
Терешкова номли	Урта Чирчиқ	792	855	−63
Охунбобоев номли	Чиноз	784	870	−86
Калинин номли	Урта Чирчиқ	782	625	+157
С. Раҳимов номли	Чиноз	730	663	+67
«Партия XXI съезди»	Янгийўл	707	631	+76
«Коммунизм»	Оққўрғон	695	691	+4
СОВХОЗЛАР				
«Чиноз»	Чиноз	1852	1820	+32
«Уртасарой»	Урта Чирчиқ	1778	1418	+360
«Ғаллақудуқ»	Оҳангарон	1755	1580	+175
«Олмазор»	Чиноз	1729	1649	+80
«Химик»	Оржоникидзе	1726	1584	+142
«Партия XXI съезди»	Калинин	1726	1252	+474
«Қибрай»	Оржоникидзе	1622	1419	+203
«Ўзбекистон»	Калинин	1594	1522	+72
«Дўрмон»	Оржоникидзе	1583	1464	+119
1-«Далварзин»	Бекобод	1517	1105	+412
2-«Далварзин»	Бекобод	1517	1347	+170
«Паркент»	Юқори Чирчиқ	1507	1343	+164
«Юқори Чирчиқ»	Юқори Чирчиқ	1462	1335	+127
«ЎзССР беш йиллиги»	Оққўрғон	1458	1632	−174
«Нижний Чирчиқ»	Оққўрғон	1415	1412	+3
«Келес»	Калинин	1387	1316	+71
«Бўзсув»	Калинин	1385	1035	+350
«Дамачи»	Калинин	1362	1273	+89
У. Юсупов номли комбинат	Янгийўл	1307	1183	+124
2-«Пискент»	Пискент	1302	1060	+242
4-«Далварзин»	Бекобод	1275	1068	+207
1-«Оҳангарон»	Оҳангарон	1249	1271	−22
Вахрушчев номли	Пискент	1252	975	+277
Тошкент от заводи	Оҳангарон	1245	1010	+235
«Коммунизм»	Оққўрғон	1240	1001	+239
Волков номли	Оққўрғон	1219	2081	−862
1-«Пискент»	Пискент	1211	1119	+92
«Тошкент»	Калинин	1195	973	+222
Серго номли	Оҳангарон	1186	970	+216
«Октябрь 50 йиллиги»	Бекобод	1169	834	+335
«Қорасув»	Калинин	1162	1121	+41
«Назарбек»	Калинин	1161	1301	−140
«Бўка»	Бўка	1149	1258	−109
1-«Оққўрғон»	Оққўрғон	1147	1119	+28
«Москва»	Калинин	1090	1800	−710
«Партия XXIV съезди»	Чиноз	1088	1053	+35
«Хўжакент»	Бўстонлиқ	1074	1049	+25
3-«Оҳангарон»	Оҳангарон	1073	991	+82
Ойбек номли	Бекобод	1073	920	+154
2-«Тошкент»	Калинин	1045	1288	−243
Свердлов номли	Янгийўл	1019	823	+196
1-«Тошкент»	Калинин	1005	937	+68
Хасково номли	Калинин	996	1040	−44
2-«Оҳангарон»	Оҳангарон	972	938	+34
4-«Оҳангарон»	Оҳангарон	905	895	+10
3-«Далварзин»	Бекобод	890	887	+3
Сегизбоев номли	Оққўрғон	885	1067	−182
«Кўкорол»	Бўка	859	865	−6
«Бўстонлиқ»	Бўстонлиқ	817	809	+8
«Олмалиқ»	Оҳангарон	682	923	−241
«Ленинград»	Бекобод	634	604	+30

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

АМЕРИКА КОСМОНАВТЛАРИНИНГ ПАРВОЗИ

НЬЮ-ЙОРК, 30 июль. (ТАСС). Америка космонавтлари А. Бин, О. Гэрриот ва Ж. Лусма кеча «Скайлэб» орбиталь станциясини консервация қилиш ва станцияни илмий тадқиқотлар учун тайёр ҳолга келтириш ишларини давом эттирдилар. Хьюстондаги бошқариладиган космик кемалар марказидан хабар беришларича, бу ишлар программада кўзда тутилганига нисбатан бирмунча секин олиб борилмоқда. Космонавтлар ўтган шанба куни «Аполлон» космик кемасидан станцияга ўтганларидан сўнг тез орада «беҳузурлик» сезабошлаганликлари бунга сабаб бўлган. Парвознинг медицина раҳбари П. Бьюкененнинг айтишича, дастлабки 1—2 сутка давомида вазнсизлик ҳолатида одатда бош айланиши ва ўқчиш мумкин, шунинг учун ҳам «унчалик ташвишланмаса ҳам бўлади».

Касаллик аломатлари юз берганлиги туфайли космонавтларга бугун дам олиш тавсия этилди.

КАМБОДЖАДАГИ АҲВОЛ

ПАРИЖ, 30 июль. (ТАСС). Камбоджа озодлик кучлари пойтахт яқинида актив уруш ҳаракатлари олиб бормоқдалар. Пномпендан олинган хабарларда айтилишича, Пномпень қўшинларининг қисмлари ватанпарварларнинг тазйиқи остида пойтахтдан 25 километр жануби-ғарбда жойлашган муҳим Саанг пунктини қолдириб кетишга мажбур бўлдилар. Озодлик кучлари Пномпендан 12 километр чамаси ғарбдаги Самронг районида ҳам душман позицияларига ҳужум қилдилар ва Почентонг ҳарбий базасидан 4 километр нарида турибдилар. Пномпендан шимолроқда жойлашган 6 тош йўл районида ва бошқа участкаларда қаттиқ жанглар давом этмоқда.

Америка авиацияси, шу жумладан «В—52» стратегик бомбардимончи самолётлари ватанпарварларнинг Пномпенга қилаётган ҳужумини тўхтатишга уриниб, ватанпарвар кучларнинг Камбоджа пойтахти теварагидаги позицияларига кўплаб бомба ташламоқдалар ва ёпирилиб ҳужум қилмоқдалар.

ЧУҚУР МАМНУНИЯТ

НЬЮ-ЙОРК, 30 июль. (ТАСС). Америкадаги йирик «Пуллман инкорпорейтед» компаниясининг президенти С. Кейси СССР билан АҚШ ўртасидаги савдо-саноат алоқаларининг ривожланиб бораётганлигидан ғоят мамнун эканлигини билдирди. У матбуотда берган баёнотида компания ҳар икки мамлакат учун фойдали бўлган Совет—Америка савдо сотиғини ривожлантиришга актив кўмаклашиш ниятида эканлигини айтди.

СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРДА

ҲАММА ЖОЙДА ИШ ҚИЗҒИН

ХАНОЙ. Ли Тхионг Киет кўчаси, 41. Бу ерда саноат корхоналари ва қишлоқ хўжалик кооперативлари учун электро моторлар ишлаб чиқарувчи Ханой электро-механика заводи жойлашган. Жўнатилаётган маҳсулотларнинг ҳаммаси замонавий талабларга тўла жавоб беради. Юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш — завод коллективининг шиори бўлиб қолган.

Ханой электромеханика заводи 1961 йили ташкил топган. Ўша пайтларда 300—400 ишчи ва бир нечта инженер ишларди бу ерда. Ҳозирда эса мингдан ортиқ ихтисосли ишчи 160 дан ортиқ инженер ва техник бор. Завод 1964 йили электр приборлар ва электр ускуналардан 30 хилини ишлаб чиқарган бўлса, 1973 йилга келиб, тайёрланаётган маҳсулотларнинг хили 70 тага етди.

Уруш вақтида қийин шароитга қарамасдан ишчилар меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот ишлаб чиқаришни оширдилар, юксак ватанпарварлик намуналарини кўрсатиб ишладилар. Завод фойдаланишга топширилганидан бери барча ишлаб чиқариш планлари йилма-йил бажарилиб келмоқда. Ўтган йили декабрь ойида бўлиб турган бомбардимон пайтида ҳам маҳсулот ишлаб чиқариш тўхтатилмади. Орадан бир ой ўтгач, Вьетнамда тинчлик ўрнатилганидан кейин заводдаги ишлар яна тўлиқ изга тушиб кетди. Коллектив 1973 йилнинг икки квартал планини муддатидан илгари ошириб бажарди.

Завод коллективи ўртасида касб ўрганишга, малака оширишга булган қизиқиш ортиб бораётир. Ишчилар учун завод хузурида кечки умумтаълим мактаби очилган. Корхона раҳбарлари инженер-техник кадрлар етиштиришга ҳам катта аҳамият бермоқда. Шу мақсадда заводда электромеханика техникуми ташкил этилди. 30 ишчи Ханой политехника институтида таҳсил олмоқда. Корхонада илмий-техника адабиётлари кутубхонаси бор. Совет Иттифоқида нашр этилган илмий-техника китоблари унинг фондини кўпайтириб турибди. Шу сабабдан бу ерда рус тилини ўрганиш юзасидан курслар ташкил этилиб, уларда 200 дан ортиқ ишчи шуғулланмоқда.

Совет Иттифоқи заводга юқори малакали инженер-техник кадрлар етиштириб беришда катта ёрдам кўрсатмоқда. Бу ерда ишлаётган 69 электромеханик инженердан ўнтаси СССРда юқори махсус техник маълумоти олди. Конструкторлик бюросининг инженерлари Чан Мань Хунг билан Нгуен Хонг Ки шулар жумласидандир. Улардан бири 1966 йили Харьков политехника институтини, иккинчиси эса 1967 йили Одесса политехника институти тамомлади. Улр Совет Иттифоқидан қайтишганидан сўнг Ханой электромеханика заводига ишлашга келишди. Улар Совет Иттифоқида ўқиган йилларини зўр иштиёқ билан эслашади.

— Заводимиз, — дейди корхона директори Нгуен Ван Куин, — Совет Иттифоқидан юқори малакали техник кадрлар етиштиришда ёрдам олиш билан бирга тобора юксалиб бормоқда.

Ханой электромеханика заводининг коллективи кўп вақтдан бери кутилган тинчликни ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан мустаҳкамламоқдалар. Далаларда, заводлар ва қурилишларда — республиканинг ҳамма ерида меҳнат булоқлари қайнамоқда, жўш урмоқда.

О. ОЛЕЙНИК,
АПН махсус мухбири.

Чехословакия территориясини шарқдан ғарбга кесиб ўтган Совет Иттифоқи — Ғарбий Европа транзит газопровод иншооти қурилиши юқори суръатлар билан давом этмоқда. Бу газопроводнинг узунлиги минг километрдан ошиқроқдир. Кўп участкаларда қурувчилар зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари адо этмоқдалар. Суратда: газопровод трассаси қурилишида.

ЧТК—ТАСС фотоси.

Дала шийпони — деҳқоннинг иккинчи уйи деб бежиз айтишмайди. Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институтининг Ўрта Чирчиқ районида жойлашган ўқув-тажриба хўжалигида дала шийпонлари бу ерда меҳнат қилаётган «оқ олтин» миришкорларининг чинакам ҳордиқ масканига айлантирилган. Ҳамма бригадаларда намунали дала шийпонлари мавжуд. Улар дам олиш учун зарур бўлган ҳамма қулайликлар билан таъминланди. Суратда: ана шундай намунали дала шийпонларидан бирини кўриб турибсиз. (Чапда) дала шийпонининг умумий кўриниши, (ўнгда) дала меҳнаткашларининг ҳордиқ пайти.

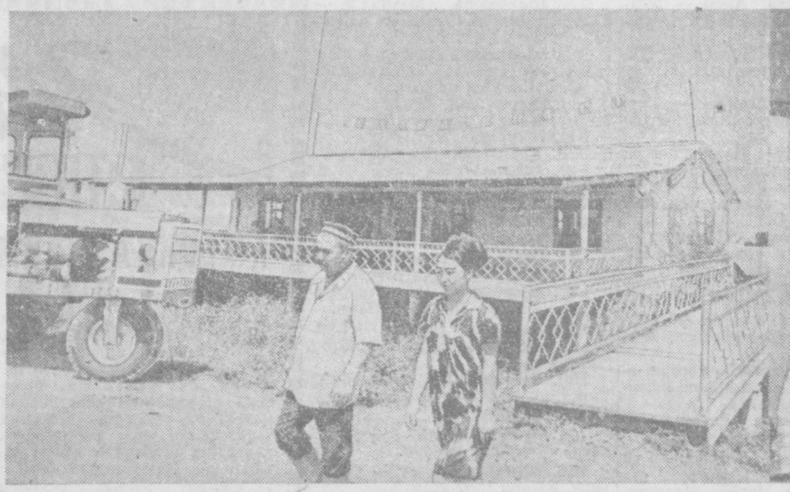

А. Абалян фотолари.

ҚОВУННИНГ ЯНГИ НАВИ „ДЎСТЛИК" ДЕБ АТАЛАДИ

Ўзбекистон полизларида кўпайтириш учун мўлжалланган бу ғалати қовун навига «Дўстлик» деб ном берилди. Қовуннинг бу навини Тошкент атрофидаги «Москва» сабзавотчилик совхозининг тажрибакор селекциячилари жайдари «босволди» қовунини Россия қовуни билан чатиштириш натижасида етиштирдилар. Дурагай қовуннинг уруғлари саратон офтобида 40 градус ҳароратда 5—6 кун чиниқтирилди. Офтоб еган бундай уруғни эрта баҳорда, бошқа қовунлардан ярим ой олдин экиш мумкин. «Дўстлик» қовунининг ҳар бир гектари 12 тоннага яқин ҳосил беради. Бу майдондан икки ойгача ҳосил олиб туриш мумкин. Бу хушбўй қовуннинг таркибидаги шакар бошқа қовунлардагига нисбатан 5—6 процент кўп.

Ҳозир совхоз полизларида қовунлар йиғиштириб олинмоқда ва Москва областида экиб кўпайтириш учун унинг уруғи тайёрланмоқда. Тошкент атрофида етиштирилган «Дўстлик» қовуни шимолликларнинг қовун навларини ва хилларини яхшилашга ёрдам беради.

(ЎзТАГ).

ИССИҚ ИҚЛИМГА МЎЛЖАЛЛАНГАН ҚУЁНЧИЛИК ФЕРМАСИ

«Узгипросельстрой» институти иссиқ иқлим хонасидаги хўжаликларда қуриш учун мўлжалланган қуёнчилик товар фермасининг лойиҳасини ишлаб чиқди. Бундай фермада қуёнлар енгил йиғма-темир бетондан ясалган ёпиқ бинода боқилади, ёзда автоматлар бино ичидаги ҳавони 28 градусгача салқин қилиб туради.

Ферма 400 та урғочи қуёнга мўлжалланган. Бундай фермада ҳар йил 12 минг қуён ўстириш мумкин. Демак, ферма йилига 225 центнер парҳез гўшт бера олади. Фермани қуришга сарфланган харажат жуда тез ўзини қоплайди. Бундай ферма йилига камида 30 минг сўм соф фойда беради. Хўжаликда 9 киши ишлайди. Озуқа тайёрлаш ва улашиш, шунингдек биноларнинг ичини тозалаш сингари сермеҳнат ишларнинг ҳаммасини машиналар ва механизмлар бажаради.

(ЎзТАГ).

ЧАҚЧАМГА ҚАЙТАМАН

Чирчиқ дарёсига кўп сойлар келиб қўшилади. Шу сойлардан бири Чақчам қишлоғи ёнидан ўтади. Унинг бошланишини кузатсангиз, шу яқин ўртадаги тоғлар бағридан тушиб келаётганлигини пайқаб оласиз. Чиндан ҳам кўкка оқ ўркачларини баланд кўтарган Чотқол тоғининг ёнбағирларидан эриб тушган учқур жилғалар шу сой шўхлигини бунёд этган.

Сой ёнида кўркам қишлоқ, унинг атрофида боғу роғлар гуркираб турипти. Боғлар тугаб, адирга кўтарилсангиз, кенг яйловга, бахмал чойшаб тўшалган қирларга йўлингиз тушади. Чақчам яйлови бўрдоқилар макони. Чўпонлар совхоз молларини шу атрофларга олиб ўтадилар.

Тоғлар этагида кенг қанот ёзган яйловда қўйлар суруви ва бошқа моллар подалари беҳисоб. Арчазорлар орасида чўпонларнинг «қурей-қурей» деган таниш овозлари эшитилади, дилкаш най садолари таралади.

Мусаффо тонг чоғида Чақчам қишлоғидан тўриқ отга минган, ёши элликлардан ошган сувори сой яқинидаги ҳовлидан чиқди. Эшик атрофи мевазор боғ. Олма, ўрик, гилос ва олчалар ғарқ пишиб ётипти Сувори от устида туриб ёқут ранг олчадан бир-икки донасини узиб олиб, оғзига ташлади, чайнаб, юзини тириштириб, жилмайди.

Ҳовлида ивирсиб юрган умр йўлдоши Дона опа эрининг нордон олчадан юзи тиришиб, жилмайганлигидан завқи тошиб, «эрталаб иштаҳангиз очилиб қолибди. Бир челак териб берайми, чўпонларга элтасиз» деди.

Сувори қўлида тутиб турган олча шохини қўйиб юбориб жилмайли: — кераги йўқ. Чўпонларга ҳар куни совхоз боғидан мевалар бориб турибди. Биласанми, мен ҳозир нималарни ўйладим?

Дона опа ҳеч нарса тушунмагандай бошини қимирлатиб, ўчоққа ўт қалашга тутинди.

— Ўтни кейин ёқасан, ҳой хотин, менга қара. Ҳозир олча еб, сени кўриб туриб, нималарни ўйлаб кетдим. Бундан роппа-роса ўттиз йил бурун бу ердан фронтга кетганлигимни эсладим.

Дона опа қаддини ростлаб, от устида бургутдай савлат тўкиб ўтирган турмуш ўртоғи ёнига келди. Қўлтиғидаги шох бойламини ерга ташлади. Гугуртни чойгум ёнига қўйди. Қўлини эгарга узатиб, кўксида қаҳрамонлик олтин юлдузи порлаб турган эрига бошини кўтариб шивирлади:

— «Чақчамга қайтаман» деган эдингиз ўшанда...

— Балли хотин,— деди сувори. Сўнг атрофида гур к и р а б турган мевазор боғларга, олисдаги арчазор тоғларга севиниб қаради:— Ҳа, ўшанда, мен Чақчамга қайтаман деган эдим. Мана ўша орзум меҳри билан яшаб келмоқдаман. Минг карра шукурким, ашаддий ёвни енгдик. Эл омон бўлиб, эркин ҳаётимизни сақлаб қолдик. Мана ўшандан бери эркин меҳнат қилиб, роҳат-фароғатда яшаб келмоқдамиз. Лекин бу кунларга етиб келолмаган жуда кўп алпарслон дўстларимиз бўлган.

— Ҳалиям шундай-ку,— деди хотини,— мана пенсияга чиқиб олиб ҳам тинчиб ўтиролмайсиз.

Мен чўпон ўғлиманда — деди сувори. — Урушга кетганимда ҳам йигирма яшар чўпон эдим. Фронтдан қайтиб келиб ҳам чўпон бўлдим. Ҳамкасбларимни, дўстларимни кўрмасам, ҳолларидан хабар олмасам тиниб юролмайман.

— Совхоз бошлиқлари ҳам сизга шу ишни тайинлаб қўйганлар.

— Эл иши улуғ иш,— деди сувори,— эл иши билан бўлган одамнинг мартабаси улуғ бўлади, бахти кам бўлмайди. Шунинг учун пенсияга чиқиб, тинчиб ўтиролмайдиган бўлиб қолганман, кўнглим тоғларда бўлади. Мен қош қорайганда қайтаман.

— Қайтаман. «Чақчамга қайтаман...»— деди хотини ўзига ўзи ва ўчоққа ўтин қалаб, болаларга чой қайнатишга тутинди. Сувори эса тўриқ отининг жиловини яйлов томонга бурди.

Йўлда бораётган сувори Қолибой Тасқулов эди. У яшил тоғлар бағрига кўтарилар экан, баландликда бироз тўхтаб, от устидан олисда қилич дамидай ялтираб оқаётган сойга, сой бўйидаги Чақчам қишлоғига меҳри тошиб қаради. Ҳозир унга ўзи туғилиб ўсган қадрдон қишлоғигина эмас, балки олис уфққа бош қўйган ям-яшил Бўстонлиқ ерлари. бутун мамлакат ўзининг чаман кўрки билан ясаниб-яшариб кўринди. У яйловга етиб келар экан, эрталаб уйда хотинига айтган сўзларини эслаб кетди.

«Чақчамга қайтаман...» Қолибой буни айтганда Донага улар ҳали турмуш қуришмаган, энди балоғатга етган икки муҳаббат ғунчалари эди. Мана бугун эса тўққиз фарзанднинг онаси. Тўққиз фарзанддан олтитаси қиз — Гулсара, Гуландом, Улту, Ултой, Улбола, Туймагул. Қолганлари уч ўғлни ботирлар — Уразали, Нурали, Нурбек. Кенжа қизлари Туймагул энди икки ёшга қадам қўйди. Серфарзанд, серфайз оила.

Улуғ Ватан уруши бошланганда Қолибой яйловда қўй боқарди. Уруш хабарини эшитган куниёқ Қолибой яйловдан қишлоққа тушиб келди. Июнь. Ем-хашак йиғадиган пайт. Қолибой бу ишлар энди қарияларга ва аёлларга қолади, деди. У қишлоқ Совети раисига учраб, военкоматга хабар бериб, ўзини фронтга жўнатишини оқсоқолдан илтимос қилди. Ўша куни оқсоқол районга бориб келди. «Навбат келса борар экансан» деди. Эртаси куни Қолибой ҳарбий комиссарга учраб қайтди.

Ниҳоят фронтга отланадиган вақт келди. Қаҳратон қиш бошланиб, қор ёғиб, бутун олам оқ чойшабга ўралган бир вақт эди. Уйда Қолибойнинг отаси Тасқул ака ва онаси Жаннгил опа ҳарбий хизматга жўнаб кетаётган ўғилларига, Дона эса ўз севгилисига соғ-омонлик, жангда ғалаба тилаб, кузатиш оқшомини бедор ўтказишди.

1941 йилнинг кузида Тошкентда 461-ўқчи дивизия тузилаётган эди. Бу дивизия кейинчалик 69-ўқчи дивизияга айлантирилди. Бу ном билан дивизия бутун уруш йўлларини ғолибона босиб ўтди. Қолибой қадрдон Тошкентда тузилаётган ўқчи дивизияга хизматга келаётганлигини билиб, беҳад қувонди. Чунки, бу ер яқин жой бўлиб, тез орада ҳарбий машқни ўрганиб фронтга йўл олади.

Қолибой отлиқ қўшинда хизмат этишни орзу этарди. У отда учқур эди. Ёв устига қилич ўйнатиб, бургутдай шиддат билан от бостириб боришни хаёлига келтириб юрарди. Лекин орзу бошқа, талаб бошқа бўлишини ўқчи дивизияга келгандан кейингина билди. У дивизиянинг 120-ўқчи полкида оддий жангчи бўлиб қолди. Полкда ўзига ўхшаган қишлоқдан келган қозоқ, ўзбек ва тожик йигитлари кўп эди.

(ОЧЕРК)

Полкка А. В. Сидоров деган кичик комиссар бўлиб келган эди. У илгари Ўрта Осиёдаги ҳарбий қисмларда батальон комиссари бўлиб хизмат этган тажрибали командир эди. У Ўрта Осиё халқлари тилларида эркин гаплаша оларди. Шунинг учун ҳам доим жангчилар орасида бўлиб, қозоқ, ўзбек йигитлари билан уларнинг ўз она тилларида қизиқарли суҳбатлар ўтказарди. Шу билан бирга уларга рус тилини ўрганишга ёрдам берарди.

Дивизияда ҳарбий машқлар қизғин ўтди. Фронтга жўнаш вақти етиб келди. Ниҳоят дивизия йўлга отланди. 1942 йилнинг 24 февралида дивизия Тула шаҳрига етиб келди.

1942 йил июнь ойининг учинчи ўн кунлигида полк ўз қаршисида турган Яковлевка қишлоғини жанг билан эгаллаши ҳақида буйруқ келди. Қолибой қишлоқни олиш жангларида қатнашаман деб ўйлаган эди. Бешотарини тозалаб, ўқларини жамлаб, душман томонини кузатиб турарди. Лекин қўшни батальонлар жангга кўтарилди. Қишлоқ бўсағасида қисқа шиддатли жанг бошланди. Гитлерчилар у ерда мустаҳкам мудофаа истеҳкомларини қурган эдилар. Ҳужумга ўтган батальонлар миналар кўмилган майдонга тўқнаш келиб қолдилар. Бунинг устига душман пулемёт ва миномётлардан кучли ўт очиб қолди. Яковлевка қишлоғига икки полк биргаликда ҳужум қилди. Лекин бу ҳужум муваффақиятли чиқмади. Қишлоқ олинмади. Гарчи қишлоқ олинмаган бўлса-да, жангчилар бу разведка операциясида чексиз баҳодирлик намуналарини кўрсатдилар.

Мудофаа жанглари 69-дивизия жангчиларини кўп нарсаларга ўргатди. Қолибой ҳам бундай истеҳком жангларида қатнашди. Душманни кузатиш, унинг турган жойини аниқлаб, нишонга олишни ўрганиб олди. Унинг отган ўқи хато кетмасди.

Қолибой бошқа шериклари билан тўққиз ой окопда турди.

Ниҳоят ҳужум жанглари бошланадиган вақт етиб келди. Десна дарёсини кечиб ўтиш учун шиддатли жанглар бошланди. Дивизия жангчилари гитлерчиларни дарё соҳилидан улоқтириб ташладилар. Энди Десна йўлларидан Сож дарёси томон ҳужум қизитиб юборилди.

15 октябрь тонготарида реактив миномётлар ўт очди. Ундан сўнг тўплар гулдуроси кўтарилди. Артиллерия отишмалари остида дарёни кечиш бошланди. Дастлабки қайиқларга дивизия разведкачилари — взвод командирининг ўринбосари младший сержант Н. Пахомов ва унинг шериклари сержантлар С. Елистратов, Т. Иброҳимов, Т. Қаумбоев ва бошқалар тушдилар. Улар кетидан қўзғолган қайиқларда 120-полкнинг разведкачилари пиёда разведка взводининг командири старший сержант М. Шибаев бошчилигида Д. Кудрин, И. Лемайкин, Б. Онтаев, Д. Сулаймонов ва К. Тасқуловлар бордилар. Биринчи рейс билан батальон командири капитан И. Кулешов, унинг ўринбосарлари капитанлар Г. Ляхов ва Н. Шевелев, шунингдек подполковник А. В. Сидоров сузиб ўтабошладилар. Сузиб ўтиш вақтида А. Сидоров яраланди. Бир солдат унга ёрдам кўрсатишга шошилди. Лекин командир солдатни шерикларини ёнига юборди. «Мен ўзим ярамни боғлаб оламан» деди унга. Дарёни кечиб ўтиш вақтида бошқа жойда «тўполон» кўтарилиб душман эътибори ўша томонга қаратилган эди. Душман соҳилга яқинлашган разведкачиларни пайқаб, кучли ўт очиб, қаршилик кўрсатишга киришди. Лекин қайиқлар соҳилга етиб келган эди. Улардан сакраб тушаётган жасур разведкачилар «урра» кўтариб атакага ўтдилар. Бу кучли «урра» гитлерчиларни саросимага тушириб қўйди. Соҳилда турган артиллериямиз душман окопларини ўққи тутди. Осмонда штурмчи самолётларимиз пайдо бўлди. Душман истеҳкомлари ағдар-тўнтар бўлабошлади. Душман бизникилар эгаллаган плацдармга ва кечув жойларига кучли ўт очабошлади. Полк плацдармга янги кучлар олиб ўтишга ҳаракат қилди. Кечувга қўйилган қайиқларнинг деярлик ҳаммаси ишдан чиқди.

Туш пайти бўлганда душман плацдармда турган бўлинмаларга артиллерия ва минаметлардан кучли ўт очиб қолди. Сўнг 30—50 кишидан иборат бўлган группалар билан қарши атакага ўтди. Қўлида автомат тутган Сидоров ёнида турган қозоқ йигити Қолибойга унинг она тилида «ёвни боплаб урамиз» деди. Тасқулов «энди орқага жилиш йўқ, буни сиз ўзингиз айтгансиз» деди.

Шу куни душманнинг 25 қарши атакаси қайтарилди. Учинчи куни ҳам шундай шиддатли жанглар бўлди. Лекин совет баҳодирларининг зарбаси кучли эди. Гитлерчилар бу зарбаларга бардош беролмай чекинишга мажбур бўлдилар.

Қолибой кундузи томоқ тортмади. Бунга вақт ҳам йўқ эди. Чунки ҳар ярим соатда душман бир қарши атакага ўтарди. Ўқни сарф қилиб бўлиш биланоқ янги жангга тайёргарлик кўришарди. Бу ҳолда бирор нарсани чайнашга вақт бўлармиди. Қош қорайиб, атроф кўриб бўлмайдиган бўлганда, гитлерчилар ин-инларига кириб жим бўлиб қолишди. Шундагина. Қолибой роса терлаб тамшаниб қўйди. Кимдир сухари узатди. Қолибой флягасини олиб, ундан сув ичиб сухарини чайнади.

Кечаси дарёни кечиб ўтиш бошланди. Яна янги қисмлар плацдармга ўтиб олишиб, ҳужум жангларини кучайтириб юбордилар.

Душман энди ортиқча бардош бера олмади, уни қувиш она-Ватан тупроғидан супуриб ташлаш жанглари тобора кенг қанот ёзди. Днепрни кечиб ўтишда жасорат кўрсатган баҳодирларни она-Ватан муносиб тақдирлади. Бир неча алоҳида намуна кўрсатган жангчиларга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Улар орасида чақчамли йигит Қолибой Тасқулов ҳам бор эди.

Қолибой яна янги жангларга қатнашди. Жанг майдонларида чинакам мардлик ва жасорат кўрсатди. Шерикларини жангга бошлаб борди. Шиддатли жангларда бир неча бор яраланди. Лекин у жанг майдонини ташлаб кетмади. У ғалаба билан Чақчам қишлоғига қайтди. Бўстонлиқ аҳолиси уни зўр тантаналар билан кутиб олди.

Қаҳрамон фронтчи йигит севгилиси Дона билан бирга тотув ҳаёт қуриб, яна севган касби чўпонлик билан машғул бўлди. У ҳар тонг кўркам ҳовлисидан ташқарига чиқиб, яйловга йўл олар экан, қадрдон қишлоғига меҳри товланиб боқади. Мана ўттиз йилдирки, уни эл-юрт ҳурмат билан «бизнинг қаҳрамонимиз» дейди. Элга ҳалол ва фидокорона хизмат қилган ҳар бир киши эл ҳурмати билан ҳаёт кечиради. Инсоннинг бу ҳурматдан ортиқ эзгу нияти бўлмайди.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ.

ТОШКЕНТ ДЕНГИЗЧИЛАРИ

Кечагина Тошкент денгизининг спорт базаси сув-мотор, сув ости, судомодел елканчи, денгиз кўпкураши спортининг сардорларига тўла эди. Моделлар бир неча кун сув остида ҳам визиллаб учиб юрди. Елканчилар тиним билишмади, кўпкурашчилар денгизни тўлқинларга солишди. «Кемалар» маневр қилишди, моторларни синашди, йигитлар жисмоний камолатларини, назария билимларини яна бир карра синаб Бутуниттифоқ биринчилиги учун отландилар.

Ўзбек денгизчилари шу кунларда Каунас, Тераспoль, Ждaнов ва Харьков шаҳарларида денгиз сув спортининг беш тури бўйича республикамиз шарафи учун курашмоқдалар.

Серқуёш республикамиз денгиз мактаби ҳали ёш бўлишига қарамай, Бутуниттифоқ мусобақаларида юқори ўринларни эгаллашга мушарраф бўлмоқда. Утган йили моделсозлар учинчи, кўп курашувчи ва сув ости денгизчилари эса олтинчи ўринни эгаллашга муваффақ бўлган эдилар. Бу йилги ният эса яна ҳам шарафлироқ ўринлардан бирини эгаллашдир.

Ўзбек денгизчилари мактабининг Бутуниттифоқ даврасида танилган жасур денгизчилари бор. СССР терма командасининг аъзолари А. Разуновский, А. Чирков, В. Камогорцев, спорт мастерлари В. Пак, Н. Шепилов, Ф. Ҳамидуллинлар республикамизнинг фахрларидир.

Мактаб шу вақтгача 20 дан зиёд спорт мастери тайёрлаб берган. Шу билан бирга ҳар йили бу ерда таҳсил олган неча юз ёш денгизчилар Тинч океан, Болтиқ, Қора денгиз флотларига хизматга жўнайдилар. Асосан бу секция армияга чақирилувчи ёшлардан кўнгилли равишда тузилган. Ҳозиргача бир неча минг ўзбекистонлик ёшлар денгиз флотида намунали хизмат қилмоқдалар.

Ўқув жараёнида ёш денгизчилар назарий дарсларни клубда олсалар, тажриба ва билимларини Тошкент денгизида синайдилар. Мактабда жанговар сиёсий тайёргарлик ишлари ҳам намунали йўлга қўйилган. Клубда Улуғ Ватан уруши ветеранлари билан тез-тез учрашувлар ўтказиб турилади. Шу билан бирга денгиз флотига чақирилувчи ҳар бир ёш жанговар қисмга борар экан, кўксида ГТО нишони ва спорт разряди значоги порлаб туради.

Серқуёш республикамиз денгизчилари мактабига Болтиқ, Қора денгиз ва Тинч океан кемаларида 16 йил с у з г а н В. И. Р у с а к о в раҳбарлик қилмоқда. Тренерлар эса асосан собиқ флотчилардир. У л а р орасида «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренерлардан Р. Н. Лазоренко, В. А. Чернов, спорт мастерлари Ю. И. Миронов, З. П. Самиғов каби устозларни фахр билан тилга олиш мумкин. Улар ҳарбий денгиз флотига муносиб кадрлар тайёрлаш учун билим, тажриба ва кучларини ишга солмоқдалар.

Б. ПЎЛАТОВ.

ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК

Ҳа демай, янги ўқув йили бошланади. Ўқувчилар ёзги каникулни тугатишиб, яна жонажон мактаблари қучоғига қайтишади. Бундай ҳаяжонли дақиқаларга яқин дамлар қолди.

Ҳозир ҳамма жойда мактаб ремонти ишлари қизғин боряпти. Айни кунларда Собир Раҳимов районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Димитров номли 24-ўрта мактабнинг барча синф хоналари, ўқув предметлари сифатли ремонтдан чиқарилди.

Будённий номидаги 111-ўрта мактабда ҳам ремонт ишлари кўнгилдагидек олиб борилди. Бу ердаги ҳамма бинолар оқланиб, пол, парта ва доскалар қайта бўялди. Спорт майдончалари ва бинолар атрофи тозаланиб, янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилди.

6-трестнинг 33-қурилиш бошқармаси қурувчилари Беруний номли янги ўрта мактаб биносини қуриб, фойдаланишга топширдилар.

—Ушбу илм даргоҳи, — дейди янги мактаб директори Насиба опа Нишонова, —1100 дан ортиқ ўқувчига мўлжалланган. Янги мактабда ўқувчилар учун барча шароитлар мавжуд бўлади.

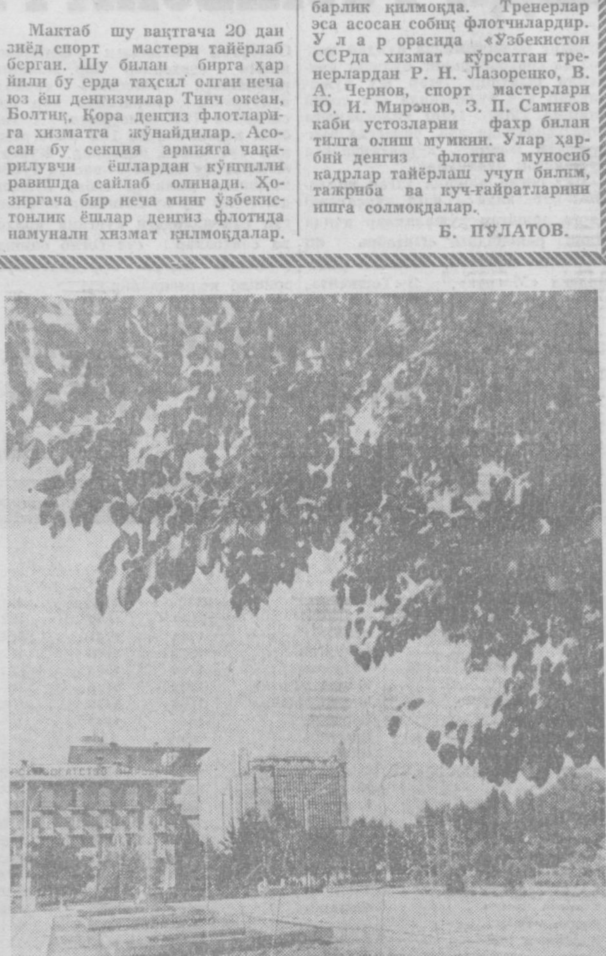

Тошкент. В. И. Ленин номли проспектда жойлашган сўлим хиёбон.

Х. Носиров фотоси.

Спорт

Орадаги фарқ йўқолмади

Навбатдаги 18-турда пешқадам «Арарат» енгилди. Киев, Москва динамочилари, ЦСКА ва бошқа медалга даъвогарлик қилаётган командалар орадаги фарқни камайтиришлари мумкин эди. Лекин улар ҳам бу турда муваффақиятсизликка учрадилар. Москва динамочилари «Қайрат»дан киевликлар эса Ростов армиячиларидан енгилишди. ЦСКА эса бир очко билан кифояланди.

Командаларнинг бугунгача турнир жадвалида эгаллаб турган ўрни қуйидагича:

Командалар	Ўйин	Тўплар	Очко
«Арарат»	18	33—13	24
«Динамо» М.	18	27—18	19
«Динамо» К.	18	24—15	19
«Шахтер»	18	18—17	19
ЦСКА	18	21—22	19
«Динамо» Тб	18	21—18	18
«Днепр»	18	24—23	13
«Спартак»	18	24—20	17
«Заря»	18	22—15	16
«Торпедо»	18	20—18	16
«Қайрат»	18	14—24	15
«Зенит»	18	18—20	11
«Динамо» Ми	18	12—17	9
«Пахтакор»	18	20—28	9
«Карпати»	18	17—35	9
СКА Р/Д	18	9—21	3

Биринчи лигада

Мамлакат биринчилиги учун биринчи лига командаларининг навбатдаги турида пешқадам Кишиневнинг «Нистру» командаси Москвада темирйўлчилар устидан 2:1 ҳисобида ғалабага эришиб, мавқеини янада яхшилаб олди. «Нефтчи» эса Куйбишевда «Крилья советов»га 11 метрлик тўплар бўйича 4:5 ҳисобида ютқазди. Қолган ўйинлар қуйидаги натижалар билан тугади: «Спартак» (Орджоникидзе) — «Торпедо» (Кутаиси) — 1:0, «Металлург» (Запорожье) — «Спартак» (Нальчик) — 2:0, «Металлург» (Липецк) — «Черноморец» (Одесса) — 1:3, «Текстильщик» (Иваново) — «Спартак» (Ивано-Франковск) — 2:2, 11 метрли жарима тўплари бўйича 5:4, «Шинник» (Ярославль) — «Металлист» (Харьков) — 2:0, «Звезда» (Пермь) — «Строитель» (Ашхобод) — 2:3, «Шахтёр» (Қарағанда) — «Олға» (Фрунзе) — 0:0, 11 метрли бўйича 3:2, «Кузбасс» (Кемерово) — «Помир» (Душанбе) — 1:0.

Любоевич ҳамон пешқадам

Бразилияда ўтказилаётган зоналараро шахмат турнирида қизиқ воқеа содир бўлди. 14, 15, 16, 17-турлардан кейин... биринчи тур ўйналди. Совет ва Югослав шахматчилари ўз ватандошлари билан «орани очиқ» қилиб олиш учун шундай қилинди. Ўша партияларнинг натижалари қуйидагича якунланди: Бронштейн Смисловни, Полугаевский Кересни ютди. Тан—Хуг, Решевский—Георгиу, Савон—Геллар партиялари дуранг бўлиб тугади. Ивков—Баясас, Панно—Любоевич, Горт—Каган, Порткш—Меккин учрашувлари кечиктирилди.

Беш турдан кейин уч ярим очко билан (бир ўйин кечиктирилган) Любоевич пешқадамлик қилмоқда.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — «Юлдузча». 19.05 — Ахборот. 19.20 — Ўзбекистон халқ шоири Уйғун. 20.20 — Ўн минут музика. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дала ишлари кундалиги. 21.05 — Концерт. 22.00 — МОСКВА. «ВАҚТ». 22.30 — Футбол. 00.05 — Берлинда X Бутунжаҳон ёшлари ва студентлар фестивали. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Қўғирчоқ фильм. 11.30 — Андрейка (бадиий фильм). 18.30 — МОСКВА. 19.00 — Концерт. 19.30 — «Архитектура». 20.00 — Берлинда X Бутунжаҳон ёшлари ва студентлари фестивали 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.30 — Бадиий фильм. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.10 — Ҳужжатли фильм. 19.40 — Бахт ва меҳнат қўшиқлари. 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.40 — Телеспектакль.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/VIII да Алишер Навоий 2/VIII да Самандар.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ҳарбий йўл ворислари (10.30. 15.00. 19.30. 20.45. 22.30), Гайдук Ангел саргузашти (12.00. 16.30): «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Гроссмейстер — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Дача — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «КЎКЧА» (17.00. 19.00. 21.00).

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) — «КЎКЧА» (11.00. 14.00), НАВОИЙ номли (10.40. 14.00. 17.20. 20.30).

Анжелика ва қирол (2 серия) — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Килиманжаро қорлари — «СПУТНИК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Гайдук Ангел саргузашти (2 серия) — КИРОВ номли.

Дача — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ҳарбий йўл ворислари — «ХИВА».

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Индекс 64633.

Р—04295